5 MART 1980 ÇARŞAMBA 10 LİRA

Halkın Gazetesi

Demokrat

VERGİ TASARILARI
A. Başer Kafaoğlu
3. sayfada

Bir Güney Amerika "DEMOKRASİ„si KOLOMBİYA
3. sayfada

DEMİREL SÖZÜNDE DURDU

Zam geldi, et kuyrukları kalktı

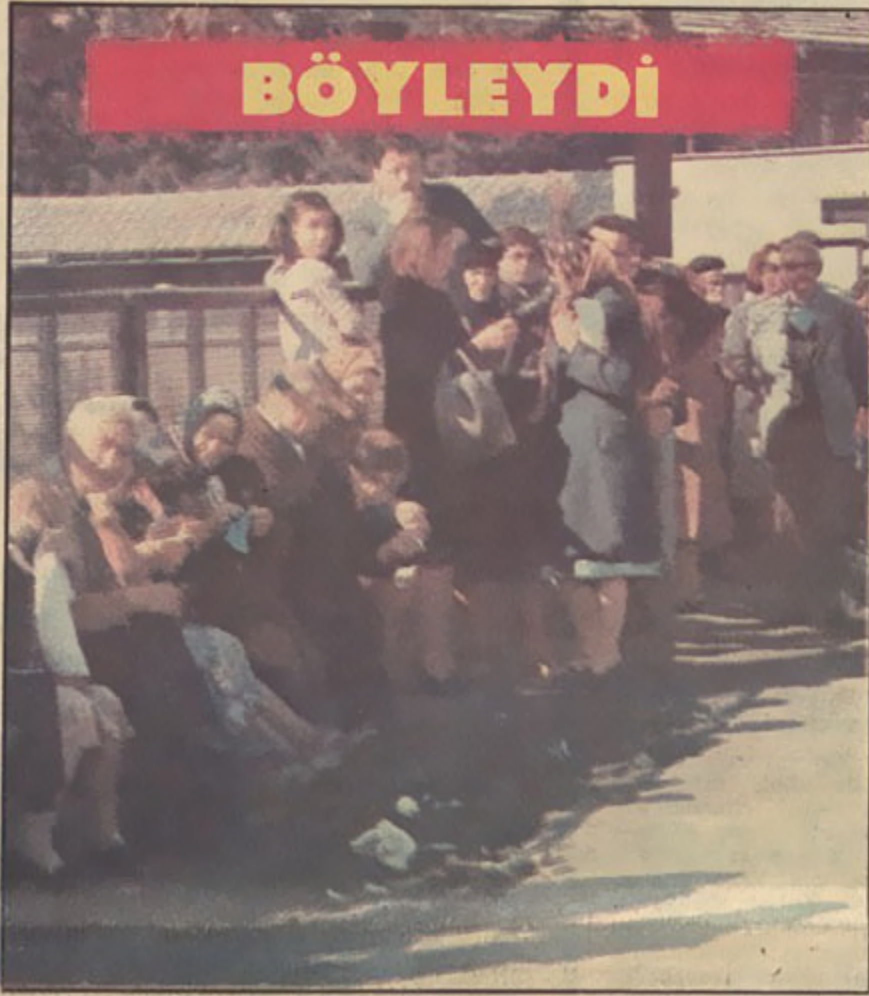

● Et kuyrukları kalktı. Çünkü halkın cebinde kuyruğa girecek para kalmadı.

● Asgari ücretle çalışan bir emekçi bir günlük ücretiyle ancak 400 gram et alabiliyor.

● Tezgâhtar Nurettin Çınar: "Aldığım maaşla ancak geçinebiliyorum. Etsizliğe alışacağa benziyoruz."

HABERİ 7. SAYFADA

Demirel kendi hesabına göre, 100 gün önce kuyrukları ortadan kaldıracağını söyledi. O günlerde halk, kasaplardaki yüksek fiyatlardan kaçarak ET BALIK KURUMU'nun satış mağazalarının önlerinde uzun kuyruklar oluşturuyordu.

HALK YILLARDIR ET YİYEMİYOR

● Otuz yıl önce bir gazete: "Belediyenin yaptığı tetkiklere göre birçok aile et alamamaktadır"

● 1940 yılında 50 kuruş olan etin kilosu bugün et balık kurumunda 285 lira.

● Türkiye'de kişi başına et tüketimi 12 - 15 Kg iken, bu tüketim Yunanistan'da 40, Almanya'da 73, ve Fransa'da 93 Kg'dır.

● Bilim adamlarına göre, Türkiye'de halk bugün artık doğrudan açlık sorunuyla karşı karşıya bulunmaktadır.

HABERİ 7. SAYFADA

HALKIN ET YİYEBİLMESİ İÇİN

1. Ücret ve maaşlar et ve diğer zorunlu tüketim mallarındaki artışı karşılayabilecek düzeye getirilmelidir.
2. Et dağıtımı, hayvan tüccarından toptancı kasaba uzanan aracıların denetiminden çıkarılmalı, bu amaçla kurulacak üretici kooperatifleri desteklenmelidir.
3. Et üretim ve dağıtımı ile ilgili, Et ve Balık Kurumu gibi kamu kuruluşları halkın et ihtiyacını karşılayacak biçimde yaygınlaştırılmalı ve güçlendirilmelidir.
4. Piyasadaki et miktarını arttırmak devletin temel politikalarından biri olmalı, bu amaçla üreticiler desteklenmelidir.
5. Belediyeler eti doğrudan üreticiden alarak, tüketiciye sunmalı , bunun için halk pazarları ya da benzeri örgütler kurmalıdırlar.
6. Ette ve tüm gıda maddelerinde sübvansiyon sistemi getirilmelidir.

ET VE BALIK KURUMUNUN SATTIĞI ÜRÜNLERE GELEN SON ZAMLARDAN SONRA YENİ OLUŞAN FİYATLARIN LİSTESİ

(3.3.1980 sabahından başlamak üzere)

Sığır ve Dana Eti	Eski Fiyat	Yeni Fiyat
KIYMA	65	250
KUŞBAŞI	75	270
ROSTO	85	300
BİFTEK	85	300
PİRZOLA	85	300
KONTRFİLE	95	325
BONFİLE	–	–
BÖBREK	65	250
Koyun ve kuzu eti	**Eski Fiyat**	**Yeni Fiyat**
PİRZOLA	–	280
ŞİŞ	–	300
KUŞBAŞI	–	275
KIYMA	–	250
PARÇA ET	–	250
BÖBREK	–	250
GERDAN	–	250
İÇ KAPAK	–	300
DIŞ KAPAK	–	300
Diğer et ürünleri	**Eski Fiyat**	**Yeni Fiyat**
SUCUK	180	425
SOSİS	115	275
HALK SALAMI	160	300
MACAR SALAM	175	325
FÜME DİL	190	425
JALE İŞKEMBE	85	150
KAVURMA	–	425

İşte Demirel hükümetinin Ticaret Bakanı Halil Başol'un halkın ucuz et ihtiyacını karşıladığı Et ve Balık Kurumu ürünlerine yaptırdığı zam.

Demirel sözünde durdu. Bugün et kuyrukları tümüyle ortadan kalktı. Hükümetin et fiyatlarına yaptığı son zamlardan sonra, ET BALIK KURUMU'na ait satış mağazalarının önleri ıssızlaştı.

HABERİN İÇİNDEN

DEMİREL, AZILI "TERÖRİST„ ET'İN BAŞINI EZDİ

Demirel, kendisine yine kendisinin biçtiği 100. günde nihayet sözünde durduğunu kanıtladı.

Cansiperane bir mücadeleden sonra vatandaşın başına dert olan şu azılı "teröristler"den etin başını ezdi. Böylece yurttaşlarımızın can ve gıda güvenliği sağlanmış oldu. Bu suretle Demirel kendisinin kararlaştırdığı 100. günde, TV'den zafer kazanmış bir komutan edasıyla konuşma hakkını

(Devamı 7. Sayfada)

Devrimci önderlerin tutuklanması ve 14 işçinin katledilmesinden sonra

El Salvador'da gerillalar Muhafız Alayını bastı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Orta Amerika ülkelerinden El Salvador'un başkenti San Salvador'da Devrimci Halk Bloku ve 28 Şubat Halk Birliği liderlerinin son işgal eylemleriyle ilgili olarak tutuklanmasından ve önceki gün 14 devrimci işçinin katledilmesinden sonra Ulusal Muhafız Alayı

(Devamı 7. Sayfada)

Giresun'un Bulancak ilçesinin Piraziz bucağında halk, düzenlenen mitingte, hayat pahalılığını protesto etti, "Fındık'ta sömürüye son" diyerek, fiyat farkı istedi:

Giresun'un Bulancak ilçesinin Piraziz bucağında zamlar protesto edildi

BULANCAK (DEMOKRAT)

Bulancak'ın Piraziz Bucağı'nda yapılan mitingte hayat pahalılığı, zamlar ve baskılar protesto edildi.

Piraziz'in Yenimahalle semtinde toplanan göstericiler zamları, hayat pahalılığını, baskıları ve işkenceleri yeren sloganlar söyleyerek Belediye Alanı'na kadar yürüdüler.

Belediye Alanı'nda yapılan konuşmalarda "ekonomik önlemler paketi" adı altında zamlarla emekçi halk için hayatın yaşanmaz hale getirildiği, zamlara karşı yürütülen halk muhalefetinin işkencelerle, baskı ve terörle bastırılmaya çalışıldığı belirtilerek, zam ve devalüasyonun IMF'nin buyruklarına göre yapıldığı, TARİŞ, Tekel, Antbirlik ve Çukobirlik'te işçilerin işten atıldığı, faşist cinayet çetelerinin cinayetlerini sürdürdükle-

(Devamı 7. Sayfada)

Aşkale'de DİSK üyesi bir maden işçisi faşistlerce öldürüldü

ANKARA (DEMOKRAT)

Erzurum'un Aşkale ilçesinde TKİ'ye bağlı Doğu Linyitleri İşletmesi Müessesesi Aşkale Kömür İşletmesi'nde DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası Üyesi Ali Taş, Aşkale içinde bir sokakta ölü

(Devamı 7. Sayfada)

Baro Başkanının otosu yakıldı

Ağrı Belediye Başkanı faşistlerin saldırısına uğradı

● Sivas Zara'da bir ev bombalandı, bir ev kurşunlandı

● Tarsus Meslek Lisesi faşistler tarafından taşlandı.

● Kastamonu'da gözaltına alınan 5 PTT teknisyeni işten atıldı.

● Bingöl'de ilerici bir avukat öldürüldü.

● Bitlis'te faşistler Türk–İş binasını bombaladı.

● KTÜ öğretim görevlisinin arabasına patlayıcı madde atıldı.

● Artvin'de sol görüşlü 10 kişi tutuklandı

HABERİ 5. SAYFADA

THY'nin Elmadağ'daki Genel Müdürlük binasında da grev sürüyor.

Hava–İş Sendikası yöneticileri, sendika üyesi işçilerle birlikte yaptıkları basın toplantısında.

Grevdeki bir emekçi:

"THY'nin faşistleştirilmesine izin vermeyeceğiz"

HABERİ 5. SAYFADA

Ortak Pazar yayın organı Euro-Forum'a göre

Türkiye'nin AET'ye tam üyeliği yıllar sonra gerçekleşebilecek

● Dergide yayınlanan yazıya göre, Türkiye'nin topluluğa katılmasıyla, topluluk sınırları Yakın-Doğu'ya kadar genişleyecek. Ama bu noktaya varılması için bir dizi ekonomik, sosyal ve siyasal sorunun üstesinden gelinmesi gerekiyor.

ANKARA (ANKA)

Avrupa Ekonomik Topluluğu Yayın Organı Euro-Forum'da yayınlanan bir makalede Türkiye'nin topluluğa tam üyeliğinin ancak yıllar sonra gerçekleşebileceği belirtildi.

Euro-Forum'un dördüncü sayısının kapağı ve başyazısında Türk'ye'nin AET'ye tam üyelik girişimi konusuna yer ve-

(Devamı 7. Sayfada)

Batılı ülkeler ve Japonya'ya bir nota verildi

Ortadoğu'daki gelişmelerden ABD endişeli

● Nota'da Türkiye ile Afganistan'a ivedi askeri ve ekonomik yardım yapılması vurgulandı

ANKARA (DEMOKRAT)

ABD, batılı ülkeler ve Japonya'ya, Sovyetler'in Afganistan'a müdahalesinden sonra doğan, Yakın ve Ortadoğu'daki dengesizlikten duyduğu endişeleri belirten bir nota gönderdi.

Demokrat muhabirinin Başkent Ankara'daki diplomatik çevrelerden edindiği bilgiye göre, nota batılı ülkelerin başkentlerindeki büyükelçiler tarafından ülke Dışişleri Bakanlıklarına iletildi.

Batılı diplomatlar, notada Washington'un Yakın ve Ortadoğu'daki gelişmelerle ilgili görüşlerinin yer aldığını ve batılı ülkeler ile Japonya'dan bölgenin, dengeye kavuşmasına katkıda bulunmak için daha yoğun çaba göstermelerinin istendiğini bildirdi.

(Devamı 7. Sayfada)

Adana'da iki erin öldürülmesiyle ilgili olarak 76 kişi gözaltına alındı

HABER MERKEZİ

Adana, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Hatay İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı iki erin öldürülmesiyle ilgili olarak 76 kişinin gözaltına alındığını açıkladı.

Sıkıyönetim Komutanlığının bu konudaki

(Devamı 7. Sayfada)

Gazi Eğitim Enstitüsü öğrencileri dün de okula sokulmadı

HABER MERKEZİ

İlk ve orta dereceli ile bazı yüksek okulların ikinci yarıyıl derslerine başlamasından sonra öğrenciler üzerinde baskıların arttığı bildirildi. Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü öğrencileri önceki gün olduğu gibi dün de

(Devamı 7. Sayfada)

ANTBİRLİK'te direniş sürüyor

ANKARA (DEMOKRAT)

Antbirlik işyerlerinde direniş sürerken Yeraltı Maden-İş, Dev-Maden-Sen, Devrimci Metal-İş, Tüm Metal-İş, Gıda-İş ve Tüm Baraj-İş Sendikaları ölüm sessizliği içinde açlığa terkedilen Antbirlik

(Devamı 7. Sayfada)

AKLA KARA

EMİL GALİP SANDALCI

Nalıncı keserleri

Huyumuz kurusun. Sevincimizi de acımızı da abartan olağanüstü boyutlara çıkarırız. Galler Milli Takımına attığımız golü elli kez televizyonda gösteririz. Atatürk'ün doğum yıldönümünü coşkuyla kutlayacak yerde, ölüm yıldönümünde estirdiğimiz matem havası ile, ilkokula başlayan bebeleri dehşete düşürürüz.

Geçende Adana'da bindikleri askeri araç taranarak şehit edilen iki erimizin ardından da aynı abartmalı yola sapıldı. Görev başında ölen bu iki günahsız, yağız delikanlıya yanmamak; geride bıraktıkları çoluk çocuk, ana baba, kardeş ve sözlünün acılarını paylaşmamak elbette olası değildir. Ayrıca, saldırının Silahlı Kuvvetlerin bir aracına yapılmış olması açısından, olayın üzerinde özel bir duyarlılıkla durulması da doğaldı. Ne ki, gösterilen tepki belli sorumluluklar altında Devleti temsil edenlerin soğukkanlılıkla ortaya koyabilecekleri tepkiyi aştı. İç savaştan, kana kan istemeye, özel örgütlenmelere çağrıya kadar konuşuldu.

Sanırız, vatandaşları birbirine düşürmek, kardeş kavgasına sürüklemek yolunda –Cumhurbaşkanı ve Milli Güvenlik Kurulu'nu bile konu edinerek– gizli güçlerce yoğun bir kışkırtma çabasının sürdürüldüğü bugünlerde, olaylara daha bir nesnel açıdan bakmak, olup biteni soğukkanlılıkla değerlendirmek gerekli. Anarşinin olağanüstü boyutlara ulaştığı ülkemizde, yurdun en yoğun nüfuslu bölgelerinde Sıkıyönetim görevini yüklenen Silahlı Kuvvetlerimizin zaman zaman, son Adana olayı gibi, talihsiz olaylarla karşılaşması bir bakıma kaçınılmazdır. Nitekim aynı talihsiz biçimde, "dur" emrini duymayan, anlamayan, yanlış yorumlayan pek çok günahsız vatandaşımız vurularak yaşamlarını yitirmektedir.

Ne yazıktır ki, bu tür olaylarda belirli bazı çevreler ve kalemler yangına körükle gitmeyi bir marifet saymaktadırlar. Kışkırtıcı bir ağıtçılıkla ve iç bulandırıcı bir dalkavukluk, yağcılık, içtensizlik gösterisinde kan, savaş, intikam, kin kusmakta ve fırsattan istifade 141-142 savunuculuğu, Danıştay- Anayasa Mahkemeleri yericiliği, faşizm davetçiliği yapmaktadırlar.

Son kez Adana'da yitirdiğimiz iki erimizin gencecik cenazelerini, timsah gözyaşları dökerek köşelerinde bir sömürü konusu yapan bu kimseler, gene Adana'da bir süre önce öldürülen başarılı Emniyet Müdürü Yurdakul'un cenazesinin –ki başarılı olduğu için öldürülmüştür– Adana'dan törensiz, habersiz Ankara'ya kaçırılmasında neden ödlek ördek suskunluğunda ya da sessiz tilki sevincinde idiler?

Dikkat edin, en gürültücü vatan millet çığırtkanları bu iki yüzlü nalıncı keserleridir.

GÜNÜN YAZISI

Faşizme direnirken şehit düşen çoluk-çocuk sahibi bir baba "Anarşinin kurbanı" değildir

Cihan ATEŞ

Ne olur kızmayın bize...
"Ne bu böyle, her yazınızda ölümden sözeder oldunuz..." demeyin... Ne olur demeyin...

Ölüm, bizim de üzerinde durmaktan kaçınmak istediğimiz, sözünü bile etmek istemediğimiz bir sözcük. Biz de ölüm yerine yaşamı konu almak isteriz yazılarımızda. O güzelim yaşama sevincini yazmayı biz de isteriz. O "Gülen bir çocuğun ağzı" demek olan umuttan dem vurmayı biz de isteriz. Emziren bir bebenin anasının yüreğinde doğurduğu o ılık, sevecen, yaşam dolu duyguyu anlatmayı biz de isteriz. Güneşli bir günün sabahında, İstanbul'un güzelim boğazında gezintiye çıkan bir baba-oğulun kenetlenmiş ellerini; arkadaşlık, yoldaşlık, babalık, çocukluk duygularının o yoğun ifadesi olan kenetlenmiş elleri anlatmayı biz de isteriz.

Evet, hep güzelden, iyiden, yaşama sevincinden sözetmeyi biz de isteriz. Ama gelin görün ki, yazmıyoruz, yazamıyoruz. Her gün beş-altı yurtseverin, ilericinin ve devrimcinin faşistlerce katledidiği Türkiye'de, bizim de yazacaklarımız, yazdıklarımız ister istemez, evet ister istemez, Türközü'nde şehit düşen, Zilfi Sağanak ana olacaktır, İçişleri Bakanı'na "Katil İktidar" diye haykıran İzmir'li polis memurunun dul eşi Sabiha Yürümez olacaktır. Ve faşizme direnirken 15.2.1980 günü şehit düşen, çoluk-çocuk sahibi bir baba, Hüseyin Sezer olacaktır.

Görmedik, tanımadık, nerede ve nasıl öldürüldüğünü bilmiyoruz. Bitek, ailesinin gazeteye verdiği ilandan, "faşist katillerce kahpece katledildiğini" okuduk Hüseyin Sezer'in. İşte o kadar... Bildiğimiz, Hüseyin Sezer'in faşistlerce öldürülmüş olduğu ve bir de O'nun bir baba oluşudur. Bizce bu iki bilgi yeterlidir, sayfalar dolusu gerçekleri anlatmaya. İlanda yer alan, "Değerli Babamız" sözleri bu gün Türkiye'de olup bitenleri bir "anarşi", bir "terör" olarak sunan "sağ"dan güdümlülerin bilinçli yalanlarını nasıl yerle bir ediyorsa, olup bitenleri yine aynı sözcüklerle tanımlayan "sol"dan şaşkınları da çürütüyor.

Hüseyin Sezer ne bir avuç egemenin dediği gibi, koşullandırmaya çalıştığı gibi "anarşi"nin kurbanıdır, ne de "sol"dan kimi şaşkınların değerlendirdiği gibi, Hüseyin Sezer'in öldürülmesi, sınıf mücadelesinin dışında bir olaydır. Bu yalanlar ve gerçek dışı değerlendirmeler belki üç-beş yıl öncesinde "inandırıcı" olabilirdi. Ama, bu gün artık olamaz. Eğer bir ülkede elli yaşlarındaki nineler öldürülüyorsa, çoluk-çocuk sahibi babalar, Hüseyin Sezerler katlediliyorsa, o ülkede iktidar halka karşı bir tutum içinde demektir. O ülkede halka vahşice saldıran faşist güçler var demektir. Ve kuşkusuz, o ülkede tüm bu saldırılara karşı direnen halk var demektir... Halk güçleri var demektir. İşte Hüseyin Sezer'de; bir baba olan, çoluk-çocuğu olan bu insan da, faşizme karşı direnirken şehit düşmüştür.

ÖZÜR

Yazarımız M.Erdost'un bu haftaki yazısı elimize geçmediği için yayınlayamıyoruz.

HALKIN DİLİNDEN

Eski bir orman davası

Yıllardan beri köyümüzde etkisini sürdüren faşistler, halkımızın gerçekleri görerek, bilerek verdiği mücadele sonucunda etkisini kaybetmiş ve Karahasan köyü olarak huzura ve mutluluğa kavuşmuş bulunuyoruz. Bunun için son derece mutluyuz...

Komşu köylerimizden Aydoğan köyü ile köyümüz arasında 1972'lerden beri orman davası sürüp gidiyordu. Yaz gelince iki köy halkı ormanda birbirleri üzerine kurşun yağdırıyor, geceleri de yangın çıkartıyorlardı. Köyümüzde bulunan bazı çıkarcı faşist güçler bunu destekliyordu. Her gece mahalle basılıp kurşunlanıyordu. Bu duruma hükümetler daima seyirci oldu. Yardım istediğimizde "bir kişi ölsün o zaman geliriz" diyorlardı. Devrimciler ilericiler olarak biz bu sorunumuzu kendimiz hallettik.

Şimdi iki halk dostça yaşıyor. Faşistler duruma hayret ederek sustular. Köy halkının hemen hemen hepsi (3-4 kişi hariç) bu çatışmaya karşı çıkarak, bizim yanımızda yer aldılar.

KARA HASAN KÖYÜ
DEVRİMCİLERİ ADINA
YÜKSEL HAKYEMEZ

İnşaat işçilerinden

Demokrat Gazete sini yayınından bu yana izliyoruz. Bundan sonra da işçi ve emekçilerin sesi olmaya devam etmesini umar, başarılar dileriz.

Bizler yaşamımızı sürdürmek için Bitlis'ten, Van'dan, Hakkari'den gelip İstanbul'da inşaatlarda çalışmaktayız. Memleketimizde bir avuç toprağımız yok. İnşaatta ise 200 lira yevmiye almaktayız. Sendikasız, sigortasız ve tüm sosyal haklardan yoksun olarak çalışıyoruz. Aldığımız para ev kirası ve yiyeceğimize yetmiyor. Üstelik memleketteki aile ve yakınlarımıza para göndereceğimiz yerde burada borçlanıyoruz. Son zamlar da yaşamamızı mucize haline getirdi

Biz inşaat işçileri olarak tüm işçi ve emekçilere sesleniyoruz, zamlara hayat pahalılığına, baskı yasalarına ve faşist teröre karşı hayatın her alanında direnelim. Zamlara hayır. Faşizme karşı omuz omuza....

GÜNGÖRENDEN
BİR GRUP
İNŞAAT İŞÇİSİ

Aynı oyunu seyrede seyrede halk düşünüyor: "Ne yapmalı?"

IMF hazretleri buyurmuşlar, "Türkiye'de devalüasyon kaçınılmazdır. Ve en kısa zamanda yapılmak zorundadır. Aksi takdirde kredi musluklarını kapatacağız" diye.

Bir hazret hiddetle ve de şiddetle karşı çıkmış "Hayır, katiyen olmaz. Mümkün değil. Faşist diktatörlüklerde bile bu koşullara boyun eğilmez" demiş. Demiş demesine ama bütün dünyayı "80 günde devrialem" yaparak, ülkenin gelecek aydınlık günleri ve halkının mutluluğunu(!) düşünerek devalüasyon yapmış!... halkının mutluluğunu düşünmüş ve her şeye zam gelmiş.

Başka bir hazret buyurmuşlar, "Bu bir cinnettir, bu bir sadizm dir, bu bir geri zekalılıktır", "bunlar halkımızı açlığa, yoksulluğa, sefalete götürüyorlar" demiş... vay vay sanki elli yıldan beri halkımız aç değilmiş, ve de DP'den bu yana meclis tiyatrolarında "YE ME CE"nin baş rolünü oynayan kendisi değilmiş gibi....

Derken umut çocuğu eski hasret umutsuz oluvermiş. IMF, Dünya Bankası vb. emperyalist canavarlar umudunu kesmiş, onu desteklemez olmuşlar. Bu arada yükselen toplumsal muhalefet hoşuna gitmemiş ve bunun için gerekli "siyasi istikrar tedbirlerini" yeterli görmeyerek umutsuz çocuğu alaşağı etmişler. Vay vay.. sanki o çocuğun hazırladığı "siyasi istikrar tedbirlerini" sonradan benimsememişler gibi...

Vakti-ül evel (erken) seçimleri yapılmış ve "kerhen MC" (örtülü MC) oluşuvermiş.

Meclis tiyatrolarında yeni bir oyunun hazırlığı başlamış. Oyunun ismi, "Halkımı nasıl yiyeceğim" (Çiğ çiğ mi, kıtır kıtır mı) Başroldeki Hazret buyurmuşlar, "100 günde her şeyi düzelteceğiz, Anayasa babayasa tanımam hepsini dümdüz edeceğiz, devlete el atanların burunlarından getireceğim, devlete el uzatanların burunlarından getirmezsem namerdim!" şeklindeki repliği ile ün kazanarak dillere destan olmuş.

Vay vay vay, 100 gün fazla gelmiş, daha kırkı dolmadan devalüasyon fırtınası esmiş. Zamlar AY'a dolmuş yapmaya başlamış. Varlar yok olmuş. Yokları almaya çalışanlarda da alacak para kalmamış. Vurgunculuk, stokçuluk, kaçakçılık ultra-viole ışınlarının yönünü değiştirecek güce erişmiş.

Emperyalizmin tüm uşakları, faşist güçler halkı teslim almak için kitlesel katliamlara girişmişler. Vay vay vay, sözüm ona halkı yiyeceklermiş.

Tüm ülke sathında halk haykırmış, "hayır bizi yiyemeyeceksiniz, çünkü biz ot değiliz. Ot olursak, keçiler bile bizi yer. Bizi yiyemeyeceksiniz çünkü biz çelikteniz"

Halk artık oyunu beğenmiyormuş. yuhalamaya ve hatta çürük yumurta atmaya başlamışlar sahneye. İlk çürük yumurtayı Tekel İşçileri atmış. Yürümüşler üzerlerine. Fakat yılmamış yiğit Tekel işçileri direnmişler...

Sonra domates yağdırmaya başlamış Tariş işçileri. Onların da üzerlerine yürümüşler saldırmışlar. 2000 işçi çıkmış yerlerine faşistleri doldurmak için. Direnmişler Tariş işçileri de. Onurlu ve haklı bir dava için Tüm Türkiye halkı onları desteklemiş ve selamlamış yiğit mücadelelerini.

Ve Gültepe'ye saldırmışlar, bayrak dikmişler ve telsizle bağırmışlar, "Gültepeyi kurtardık"

Vay vay vay.... sanki Gültepe Fransız mahallesi... MİT buyurmuş "Türkiye'de gizli sol örgütler faşizmin gelmesini istiyor."

Vay vay vay... gizli sağ örgütlerde komünizmin gelmesini istiyor herhalde.

Evet, halk artık oyuncuları da beğenmiyormuş oyunu da. Halk bundan sonra kendi yazdığı oyunda kendisi oynamak istiyormuş.

Aynı coşku aynı duygu aynı heyecan ile en güzel en iyi en mutlu oyunu oynamak istiyormuş. Fakat birileri, perdenin iplerini çekerek tiyatroyu kapatmaya çalışıyormuş...

Ve halk duşünüyormuş ve öğreniyormuş şimdi: "Nasıl yapmalı? Nereden başlamalı?"

YALOVADAN
VATANDAŞ RIZA

Cengiz Kaşer'in Almanya'dan yolladığı veda mektubu

Hükümet değişikliğinden sonra, yeni yönetimin başıyla pazarlığı 10 bin marka bağlayıp, bir veda mektubu bile bırakmadan Almanya'ya kaçıp giden Cengiz KAŞER, radyoculara ve kamuoyuna veda mektubunu Almanya'dan yollamıştır. Mektup şöyledir:

"Sevgili çalışma arkadaşlarım ve değerli yurttaşlarım,

Bildiğiniz gibi, hükümet değişikliğinden sonra, Sayın Süleyman DEMİRER'le yaptığım yararlı görüşmeler sonunda, vatana hizmeti yurt dışında sürdürme kararını almış bulunmaktayım. Bir an önce yeni görevime başlamak, dolayısıyla vatan hizmetini aksatmamak için sizlere bir veda mektubu bile yazamadan vatandan ayrılmak zorunda kaldım.

Sizlerden ayrı kalacağım için çok üzgünüm. Sayın Başbakan'dan allah razı olsun, üzüntümün azalması için elinden geleni esirgemedi.

Ardımdan, kimi gazetelerde: "Bunca yıl tarafsızlıktan, devlet görevinin anlam ve öneminden dem vurduktan sonra, daha güç koşullarda bir çalışma dönemine girildiği sırada, başta yakın çalışma arkadaşlarım olmak üzere, tüm TTR çalışanlarını yüzüstü bırakıp kaçtığım..." yollu değerlendirmeler yer almış. Onları sattığımı bile yazanlar çıkmış. Çok saydığım Burhan Felek Beyefendi bile, Sayın Demirer ile yaptığım pazarlığı pek beceriklice bulmuş ve beni tebrik ettiğini söyleyip gırgır geçmiş... Sayın basınımızın değerli mensuplarının böyle düşünmelerine alındım; kendilerine teessüflerimi bildiririm.

Önce şunu belirtmeliyim ki, devlet hizmeti bayrak yarışıdır. Ben bu yarışta başarılı olduğum için, ülkemi temsil etmek üzere yurt dışında görevlendirildim. Ayrıca, hani laf aramızda, Türkiye'de yaşamak da bir dert oldu artık. Bir yandan enflasyon, devalüasyon, zam bilmemne, geçineceğiz diye çırpın dur. Öte yandan siyasal partilerin baskısı dayanılır gibi değil. Tarafsızlık ilkelerine o kadar dikkat ettiğim halde, ne İsa'ya yaranabildim, ne de Musa'ya. Ne halleri varsa görsünler!...

Yurt dışında görev almam için Alman dostlarımız da çok ısrar ettiler. Nedense beni çok seviyorlar. Ben de onları seviyorum; sevişiyoruz yani. Hatırlarsınız, geçenlerde bana bir de madalya takmışlardı, Türk-Alman dostluğuna ve işbirliğine katkılarım nedeniyle (Aslında beni çok mahçup ettiler. Ben ne yaptımsa vatanım için yaptım)

Efendim, Alman dostlarımız, ilerde bizim nasıl olsa Televizyonu yurdumuza getireceğimizi bildiklerinden, cömertliklerini gösterip bir TV stüdyosu armağan etmişlerdi. Teknisyenlere filan da burs vermişlerdi, Almanya'da bilgilerini ve görgülerini artırmaları için. Sonra da elbirliğiyle birkaç milyar marklık televizyon teknolojisini elbirliğiyle yurda sokmuştuk.

Şimdi de bize renkli televizyon stüdyosu filan armağan etmek istiyorlar. Ah! Bu Alman dostlarımız ne kadar cömerttir bilemezsiniz. Doğrusu çok mahcup ediyolar bizi... Neyse, yani ben bir yandan bu konularla da ilgileneceğim. TTR ile ilgimi tümden kesecek de değilim. Hatta iktidara gelmesi söz konusu olduğunda, sayın Ecevit'e, 'göreve hazır olduğumu' bildireceğim.

Sevgili TTR çalışanları,

Sizlere, genel müdürünüz olarak ne bir ekonomik hak, ne de bir sosyal olanak sağlayamadığımı biliyorum. Söz aramızda, Türkiye'de yöneticilerin çalışanlara herhangi bir hak sağlayabilecekler mi düşünmek biraz saflık olur. Kendi gücünüzle, söke söke almaya bakın. Ama sakın sizi kışkırttığımı filan düşünmeyin. Büyüklerimize saygıda kusur etmeyin. Eninde sonunda sizin hakkınızı verirler.... Neyse, haklarınızı veremedim ama, size biraz öğüt vermek istiyorum. Bakın, yayınlarda 'Tüyü bitmemiş yetim haklarının' ve 'Vatan-millet nutuklarının' tarafsızlık ilkesine uygun ve dengeli biçimde yer almasına özen gösterin. Üst yanını boşverin...

Daha uzun yazmak isterdim ya, vatana hizmet aşkı beni alıkoyuyor. Marklarınızdan (hay allah! yanaklarınızdan olacaktı) öperim.

Ayda 10 bin marka selam; dürüst, erdemli ve tarafsız devlet memurluğuna devam...

Hoşça kalın.

Dr. Cengiz KAŞER
AVRUPA BASIN-TURİZM
BÜROLARI FALAN FİLAN
KOORDİNATÖRÜ
MÜNCHEN
DEUTSCHLAND

DÜŞÜNCE ALANI

Devalüasyon hastalığı

Erdinç KAPANCA
(İKTİSATÇI)

Ekonomik çarpıklığı gidermeyi amaçlayan girişimler ilk hareket noktası olarak hep döviz ve dış ticaret konularını seçmiştir. Bu bir bakıma, Türkiye'nin dışa bağımlı sanayileşmesinin ve bağlı olarak da dövizin en değerli işlem aracı olmasının doğal bir sonucu olsa gerek. Geçmişte de bu tablo izlenmiştir, bugün de daha aşırısı ileizlenmektedir.

İktidar böyle bir miras olguya sahip çıkarken, öyle anlaşılıyor ki, bu kez "döviz üzerine spekülasyonda" dozajı biraz fazla kaçırmıştır. Neredeyse tüm etkenler neden ve sonuç değerlendirmesine tabi tutulmaksızın bu odak üzerinde çakıştırılmıştır. Ve sonuçta da daha akılcı bir döviz dengesi yerine, döviz açığını daha da büyüterek bir yapı oluşturmuştur.

Bilindiği gibi dövizli oyunların üzerine oturtulduğu iki büyük asal öge ihracat ve ithalattır. 1978 ve 1979 iktidarları çok sıkı bir ithal rejimi ve kemerleri sıkma politikası izlemesine rağmen, dış açık yine de iki milyarın üzerinde olmuştur. Başka deyişle bu yıllarda 4.5 milyar dolar ithalat programlanır ve gerçekleştirilirken, ihracat doğasal kaderi sonucu ancak iki buçuk milyara yaklaşabilmiş ve 1970'ler sonrasının moda kurtarıcısı işçi dövizleri imdada yetişerek bir anlamda denge sağlanabilmiştir.

Şimdiki yapı ise, bu iki asal kaleme ve sonuçta da oluşacak nihai açığa gerçekten trajedik bir görüntü kazandırmıştır. Normal hükümet programına göre 1980 ithalat hacmi 7.5 milyar dolardır. Buna karşın çok iyimser tahminlere göre geçen yıl 2.5 milyar dolar civarında gerçekleşen ihracat dövizlerinin bir yandan devalüasyonla orantılı şekide % 40 eksileceği, bir yandan da yine yeni ekonomik kararlara bağlı olarak % 5 düzeyinde özgürce yurt dışında tutulabileceği düşünülürse, daha başlangıçta ihracat dövizlerinin geçen yıla göre % 45 azalacağı ve ancak 1.5 milyar dolar dolaylarında gerçekleşebileceği anlaşılır.

Sonuç, bu rakamlar çerçevesinde 6 milyar dolara yakın bir dış ticaret açığıdır. En iyimser tahminlere göre işçi dövizleri de 2 milyar dolar dolaylarında gerçekleşirse 4 milyar dolar gibi önemli bir boşluk ortada kalır ki, bu rakam bugünün sorunları ışığında önemli ölçüde düşündürücüdür.

Bu noktada özellikle şunu vurgulamak istiyoruz. Devalüasyona bağlı olarak sağlanacak bir yeniden oransal ucuzlamayla Türkiye ihracat ürünlerinden elde edeceği dövizleri artıramaz. Bu herşeyden önce ihracatın yapısından kaynaklanan bir mahkumiyettir. Bir elin beş parmağı kadar az sayıda olan, İncir, Üzüm, Tütün, pamuk, fındık gibi temel ihracat ürünlerinin dünya pazarlarındaki yeri sabittir. Yani fiyatı daha çok düşürerek, örneğin 4 ton tüketilen fındığı, beş tona cıkarmak olası bulunmadığı gibi fiyatı artırarak yine dört ton tüketimi bu kez üç tona indirmek de olası değildir. Genellenmiş şekilde bu tür mallarda fiyatlarla tüketim arasında herhangi bir bağ yoktur.

Böyle olunca şu gerçekle karşı karşıya kalıyoruz. Birincisi devalüasyon sonucu otomatikman ihracat karşılığı dövizlerde büyük düşüşler olmaktadır. İkincisi ise, eğer devalüasyonun sağladığı göreli ucuzlamanın ihracatı artırdığı ve dövizleri teorik olarak artırması gerekeceği ileri sürülse bile, Türkiye'de piyasada öyle gelişmeler söz konusu olmaktadır ki, gerçekleştirildiği sanılan ucuzlamalar, gerek zorunlu taban fiyat politikası, gerekse sendikal hareketler ve stokçuluk ve karaborsa oyunları sonucu kaybolmakta ve özellikle devalüasyonun psikolojik etkilerine bağlı olarak yok olup gitmektedir. Daha da önemlisi, bu oluşumun dövizli kaybı dışında ayrıca iç piyasanın aşırı baskısı altında bulunduğu enflasyon, yeni fiyat dengelerinden sonra bu kez daha üst çizgide kendine dayanma noktaları aramaktadır. Bu ise enflasyonist kısır döngüyü alabildiğine şiddetlendirmektedir.

Ana görüntü bu şekilde özetlenebilirken, aslında yeni ekonomik kararların bir bütün olarak sahip çıktığı döviz konusuna başka yaklaşım yöntemleri vardır ki, gelecekle ilgili en ufak bir umut ışığı yakmamaktadır.

Hemen belirtelim; önce 6224 sayılı yasa değerlendirimi ve sermaye şeklinde yaklaşım düşünülen fonlar üzerinde çok dikkatli olmak gerekir. Oysa şimdiki şekliyle tam tersine bir vurgun düzeni yaratılmıştır.

Biz bu vurgunların yabancı sermaye bazında değerlendirimini başka yazılara bırakarak burada içsel ekonomi anlamında bazı vurgun mihraklarına değinmek istiyoruz.

İlk önce devalüasyon öncesi beklenti ve devalüasyon sonucu kâr marjlarının fahişliği nedeniyle, izlenen yöntemin niteliğine bağlı olarak yeni stokçu ve karaborsacı milyonerler türemiştir. Bu her dönemde gözlenen bir olgudur ama, özellikle güdümsüz ve psikolojik enflasyon ekonomisi olan Türkiye'de son yılda çok daha belirgin bir görüntü kazanmıştır. En kıt gibi görülen ve çoğu kez devlet üretimi olan malları karaborsa fiyatıyla istenildiği kadar bulmak olası olmuştur. Sonuçta, fark fiyatlar stokçunun cebine inerken, yük,ekmeğini bile zor bulan az gelirlinin tepesine ağır bir balyoz gibi çökmüştür.

İkinci önemli sonuç ise, yine tüm oyunların üzeride döndüğü döviz konusunda olmuştur. Devalüasyon psikolojisi kapsamında bir yandan işçi dövizleri yeni beklentilerle yurt dışında kalmayı yeğlerken, bir yandan da karaborsa pazarları, döviz kurları üzerindeki oyunlarını daha yüksek bir karaborsa kur üzerine oturtarak hem iç piyasayı hem dış piyasayı ellerinde tutmaya çalışmışlardır. Başarılı olup olmadıkları konusunda en ufak bir yoruma gerek yoktur. Uluslararası bir pazar olan "Tahtakale"ye bakmak yeter. Doların 76-80 TL'dan Mark'ın ise 45-50 TL'den işlem gördüğü ve işçi dövizleri üzerinde yine bu piyasanın etken olduğu söylenmektedir. Bunun özce anlamı şudur. Devalüasyona bağlı olarak daha yüksek enflasyona gebe kalınırken, döviz kuralları da denetimsizlikten biraz daha fazla tıkanmıştır.

İncelememizi daha somut konularla örnekleyerek sürdüreceğiz.

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

5 MART

4 Mart 1971– ODTÜ

1968 **477 GÜN SÜREN GREV**
İstanbul'da Tahsin Demiray matbaasında çalışan 3 işçi greve başladı. Grev 477 gün sürdü ve işçiler sonunda haklarını aldılar.

1971 ODTÜ'de polislerle öğrenciler arasında çıkan çatışmada 1 üstteğmen, 5 er 5 öğrenci ağır, 30 kişi de hafif yaralandı.

1976 İstanbul'da DEVA Holding'e bağlı Evma işyerinde Toplu sözleşme görüşmelerinden sonuç alınamaması üzerine DİSK'e bağlı Petrol–Kimya–İş Sendikası üyesi 280 işci greve başladı.

1977 **HAYDAR YILDIRIM**
Zirai Mücadele Müdürlüğünde çalışan Haydar Yıldırım faşistler tarafından öldürüldü.

Hindistan'da kadın örgütleri protesto gösterileri başlattı

YENİ DELHİ (A.A.)

8 Mart Kadınlar Günü dolayısıyla Hindistan'da Mart ayının ilk haftasını "kadınlara yönelik saldırgan hareketlere karşı protesto haftası" ilan eden Hindistan Kadınlar Komitesi, toplantılar, mitingler, seminerler, ve sahne gösterilerinden oluşan bir program hazırladı.

Komitenin açıklamasına göre, başkent Yeni Delhi ve diğer kentlerde son yıllarda kadınlara karşı saldırılar yoğunlaştı. Kadınlar özellikle polisin baskıcı tutumundan yakınıyorlar. Hafta boyunca sürecek protesto programını düzenleyen Ortak Eylem Komisyonu' 16 yaşındaki bir genç kızın bir polis merkezinde iki polis tarafından tecavüze uğratılması davasının yeniden açılmasını istiyor. Söz konusu davada Bombay Yüksek Mahkemesi iki polise hapis cezası vermiş, ancak Hindistan Yüksek Mahkemesi kararı bozarak polisleri beraat ettirmişti.

Delhi'deki Kadın Komitesince hazırlanan bildiride, kadınlara yönelik bu tür saldırıların yanısıra, üretim içindeki her türlü baskı ve sömürüye karşı da mücadele edileceği bildirildi.

Ziya Ül Hak kapattığı partilerin liderleriyle görüşüyor

RAVALPİNDİ (A.A.)

İktidara geldikten bir süre sonra ülkedeki tüm siyasal partileri kapatan Pakistan Devlet Başkanı Ziya Ül Hak, kapattığı partilerin liderleri ile dün ilk kez görüşmelere başladı.

General Ziya Ül Hak parti liderleri ile yaptığı görüşmelerde, Afganistan sorununun ele alındığını ve liderlerin kendisine olan güvenlerini sağlamak amacıyla hükümetin izlediği politikayı anlattığını söyledi.

Ziya Ül Hak pazar günü, J.U.P. partisinin dört lideriyle 90 dakika süren bir görüşme yaptı, ancak görüşme hakkında açıklama yapılmadı.

5-6 Mart tarihleri arasında da Pakistan'ın tüm yerel yöneticilerinin katılacağı bir toplantının yapılacağı ve Afganistan olaylarının tartışılacağı haber verildi.

Hükümet sözcüleri, Ziya Ül Hak'ın diğer parti temsilcileri ile görüşmelerini önümüzdeki günlerde de sürdüreceğini söylediler.

Çin'de yeni tasfiyeler bekleniyor

PEKİN(ANKA)

Çin'de devlet görevlileri ile Komünist Parti üyeleri, "bu sıfatlarını ömür boyu taşıyacakları düşüncesine kapılmamaları" için uyarıldı.

Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin bir hafta süren toplantısı sonunda yayınlanan bildiride yeralan uyarının, Çin bürokrasisini "yeniden hayatiyete kavuşturmak" amacıyla yer verildiği belirtilmektedir.

Merkez Komitesi toplantısı sonunda yayınlanan bildiride ayrıca, 38 milyon parti üyesinden, parti liderliği etrafında bütünleşmeleri ve gelecek parti kongresi için hazırlıklarını yoğunlaştırmaları istendi. Çin Komünist Partisi'nin gelecek büyük kongresinin, önümüzdeki dört ay içinde yapılacağı bildirilmektedir.

Parti Merkez Komitesi'nin toplantısında eski devlet başkanı Lui Şaoşi'nin de itibarının iade edilmesinin kararlaştırıldığı bildirilmektedir. Nitekim toplantıdan sonra yapılan açıklamada, Lui Şaoşi'nin bundan böyle anma toplantılarında "büyük marksist" diye nitelendirileceği belirtildi. Lui Şaoşi, kültür devrimi sırasında "Çin'in Kruşçev'i", "kapitalist dönek" gibi sıfatlar verilerek görevinden ve Komünist Partisi üyeliğinden uzaklaştırılmıştı.

1971 VE 1973'TE YAPILAN ASKERİ DARBELERDEN SONRA TUTUKLU SAYISININ YÜZELLİ BİNE ULAŞTIĞI;

Uruguay'da tutuklamalar ve işkenceler incelenecek

● CENEVRE'DE TOPLANAN BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İNSAN HAKLARI KOMİSYONU, ARALARINDA URUGUAY'IN DA BULUNDUĞU ÇEŞİTLİ ÜLKELERDE ARAŞTIRMA YAPMAYI TASARLIYOR. 27 HAZİRAN 1971'DE GERÇEKLEŞTİRİLEN ASKERİ DARBEDEN SONRA, URUGUAY'DA BİNLERCE İNSAN SİYASİ NEDENLERLE TUTUKLANDI VE PARTİLERİN FAALİYETLERİ DURDURULDU.

● ULUSAL PARTİ LİDERİ ALDUNATE: "ASKERLER İKTİDARA GELDİKTEN SONRA ESKİDEN LATİN AMERİKA'NIN İSVİÇRE'Sİ DENİLEN URUGUAY, İŞKENCELERLE ÖLMENİN DOĞAL HALE GELDİĞİ BİR HAPİSHANEYE DÖNÜŞTÜ. ÖRNEĞİN BANA BİLE, SOLCU OLMADIĞIM HALDE ULUSLARARASI TERÖRİST DAMGASI VURULDU."

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Cenevre'de toplanan Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu'nda durumları incelenecek olan ülkeler arasına Uruguay'ın girip girmeyeceği tartışılıyor. Bir Latin Amerika ülkesi olan Uruguay'da tüm muhalefet güçleri, İnsan Hakları Komisyonu'nun, ülkede çeşitli partilere yapılan siyasal baskılarla ilgilenmesi için çaba harcıyorlar.

2 milyon yediyüzbin nüfusu olan Uruguay'da yüzellibin siyasi tutuklu olduğu iktidar çevrelerince resmen açıklandı. 27 Haziran 1971'de yapılan askeri darbeden sonra Uruguay'daki tüm siyasal partilerin faaliyetlerine son verilmişti. Bu partilerin arasında Frente Amplio (Genişletilmiş Cephe) adlı çeşitli sol örgütlerin kurduğu örgüt, Ilımlı Ulusal Parti ve Tutucu Parti de yer alıyor.

1971'de yapılan askeri darbeden sonra bu partilere mensup birçok kişi tutuklandı. Bunların arasında Genişletilmiş Sol Cephe'nin ortak adayı General Liber Seregni de bulunmaktaydı. General Seregni, beş yıldır hapiste bulunuyor. Onun serbest bırakılmasını sağlamak için Cenevre'ye gelen Ulusal Parti lideri Wilson Ferreira Aldunate bir basın toplantısı düzenleyerek Uruguay'daki son durumu açıkladı:

"Biz çok küçük bir ülkeyiz. Üzerinde pazarlık yapacak buğdayımız yok, Moskova'ya yollamayı reddeceğimiz atletlerimiz yok, satacak madenlerimiz yok. Ama, 1971 ve daha sonra 1973 askeri darbelerine kadar yine de Latin Amerika'nın tek demokratik ülkesiydik. Bununla gurur duyardık. Askerler iktidarı ele geçirdiğinden beri, Uruguay işkencelerle ölmenin doğal hale geldiği bir hapishaneye benziyor. Ben solcu değilim. Ben ülkemin iki geleneksel partisinden birinin lideriyim. Ama askerler bana da tehlikeli bir "uluslararası terörist" damgasını vurdular."

Öte yandan İnsan Hakları Komisyonu'na raporunu sunan Uruguay'lı avukat Edgardo Carvalho, bugüne kadar yargılanmaksızın hapiste tutulan bazı solcuların önümüzdeki günlerde başkent Montevideo'da mahkemeye çıkartılabileceklerini bildirdi. Sorgusuz tutuklu bulunanlar arasında Uruguay Komünist Partisi liderlerinden ünlü matematikçi Massera, eski şehir gerillası Tupamaro'nun birçok önderi ve yazar Raul Sendic bulunuyor. Avukat Carvalho, B.M.'ye verdiği raporda bu ünlü kişilerin dünya kamuoyunun gözünü boyamak için göstermelik mahkemelere çıkartılabileceğini, ancak bunun, tüm ülkede insan haklarının durumu açısından hiçbir şey ifade etmediğini söyledi.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu, önümüzdeki günlerde, Uruguay'ın durumunu incelemek için toplanma kararını aldı.

Bir Güney Amerika 'demokrasisi' KOLOMBİYA

Yüz yıldır iki düzen partisi arasında süregelen çekişme

Kolombiya'da sivil diktatörlük askeri diktatörlüğe dönüşürken

Bir Latin Amerika ülkesi olan Kolombiya'nın başkenti Bogota'da gerçekleştirilen elçilik işgali dünya kamuoyunun gözlerini bu ilginç ülke üzerine çevirmesine neden oldu. Kolombiya Muhafazakar ve Liberal Partilerin sırayla iktidara gelmek üzere anlaştığı ve son bir yıl içinde sivil diktatörlükten açık askeri diktatörlüğe dönüşen "kendine özgü bir demokrasiye" sahip bir Latin Amerika ülkesi. Kolombiya'da son bir yıl içinde 5000 kişi tutuklandı ve bunların çoğu işkence gördü. Baskının artmasıyla birlikte rejime karşı direniş de yaygınlık kazandı. İşçi grevleri yanında 350.000 devlet görevlisi de üç hafta süren bir grevi gerçekleştirdi. Bunların yanısıra toprak işgalleri görüldü.

Kolombiya ordusunun generallerinden biri, bu gelişmeler karşısında şöyle konuşuyordu: "Her ne pahasına olursa olsun, bozguncuların kökünü kurutacağız!" Çeşitli devrimci örgütlerin yandaşlarını yargılamak üzere askeri mahkemeler oluşturuldu. Bu mahkemelerden birinde de son elçilik eylemini gerçekleştiren M-19 örgütünün 312 yandaşı yargılanmaktaydı. Yargılanan diğer örgütler ise şunlar: MAO (İşçi Öz Savunması), Kastrist eğilimdeki ELN (Ulusal Kurtuluş Ordusu), PLN (Halk Kurtuluş Ordusu), Kolombiya Komünist Partisine bağlı olan FARC (Kolombiya Silahlı Devrimci Güçleri) ve CRIC (Cauco Yerel Kızılderili Meclisi).

Öte yandan geçtiğimiz aylarda "FIRMES" hareketinin birinci kongresi toplandı. FIRMES, parçalanmış solun 1980 yılında yapılacak eyalet ve 1982 yılında yapılacak olan başkanlık seçimlerinde, ortak aday göstermesini sağlamak amacıyla oluşturulan demokratik bir cephe örgütü niteliğini taşımaktadır. FIRMES içinde solun çeşitli grupları, geleneksel partiler içindeki muhalefet gurupları, sendikacılar, bağımsız aydınlar, tarım işçilerinin ve kızılderililerin temsilcileri yeralıyor.

FIRMES sosyalist ülkeler arasındaki anlaşmazlıklardan bağımsız olduğunu açıklamakta, "ABD'nin ve çok uluslu şirketlerin Kolombiya'daki egemenliğine, hakim sınıfların oligarşik rejimine son vermeyi, tüm halk sınıflarının en geniş biçimde katılacağı demokratik bir devlet kurmayı" amaçlamaktadır.

Bugün Kolombiya'daki iktidarda bulunan Liberal Partiden Julio Cesar Turbay Ayala seçmenlerin yalnızca yüzde 18'inin oyuyla başkan seçildi. Enflasyon, işsizlik, toprakların büyük çiftliklerin elinde toplanması gibi bütün Latin Amerika ülkelerinde görülen sorunlar Kolombiya'da da yaşanmakta. Ve tabi IMF'nin önerdiği "malum" ekonomik önlemler...! Aşağıda Almanya'da yayınlanan Blaetter des I.Z.Dritte Welt (Üçüncü Dünya Haber Merkezi Bülteni) adlı dergide yayınlanan Kolombiya'yla ilgili bir incelemeyi sunuyoruz.

● KOLOMBİYA YÖNETİMİ SÖZDE PİNOCHET VE SOMOZA DİKTATÖRLÜKLERİNİ ELEŞTİRİRKEN, VE KENDİSİNİ LATİN AMERİKA'DAKİ SON DEMOKRATİK YÖNETİMLERDEN BİRİ SAYARKEN, SIKIYÖNETİM ALTINDA HER TÜRLÜ BASKI, TUTUKLAMA VE İŞKENCELER SÜREGELİYOR

—1—

"KOLOMBİYA" TİPİ DEMOKRASİ

1.4.1979'da Bogota'da düzenlenen "İnsan Hakları Forumu"nun sonunda yayınlanan bildiride şöyle deniliyordu: "Şili'de olanların Kolombiya'da tekrarlanmaması için mücadele etmemiz gerekiyor." Bu foruma katılan ve insan haklarının çiğnenmesi; işkence ve keyfi tutuklamaları; ulusal ve uluslararası protestoları ele alan delegeler, yaptıkları araştırmalar sonucunda "Kolombiya halkının büyük çoğunluğu için sosyal hakların varolmadığını" saptadılar. Foruma katılan tutucu ve devrimci delegeler aralarındaki ideolojik farklara rağmen bu konuda ortak bir karara varmışlardı. Sosyal bunalım liberal başkan Turbay Ayala döneminde daha önce görülmeyen boyutlara varmıştı.

Turbay Ayala iktidara gelir gelmez 9 Eylül 1978 de Güvenlik Statüsü adlı bir kararnameyi uygulamaya başladı. Bahane olarak da 'kişinin hayat, onur ve mal güvenliğinin sağlanmasını' gösterdi. Turbay Ayala sıkıyönetim ilan etti, orduya sınırsız yetkiler tanıdı ve sosyal adalet her fırsatta çiğnendi. Sadece son üç ay içinde 2000 Kolombiyalı siyasal nedenlerle tutuklandı. Bunlar arasında Kolombiya'da bulunan siyasi mülteciler de vardı. Tutuklulara maddi ve manevi yoğun işkenceler uygulandı.

Ve Kolombiya yönetimi sözde Şili ve Nikaragua'daki (Somoza) diktatörlükleri eleştiriyor, kendisini Latin Amerika'daki son demokratik ülkelerden biri sayıyordu. "Kolombiya Demokrasisi"nin doğduğu tarihi koşulları ve hangi teorik ilkelerle etki kazandığını göstermeğe çalışacağız.

İKİ PARTİ SİSTEMİ

"Kolombiya demokrasisi"nin tarihi iki geleneksel partinin arasındaki çekişmelerden belirlenmektedir. Hükümet işlerinin yürütülmesinde 130 yıldır Liberal ve Muhafazakâr Partiler sırayla yer değiştirmektedir.

PARTİLERİN OLUŞUMU

Kolombiya'da 1850'lerde sömürge dönemindekine (1819'da sona ermişti) benzer bir toplumsal yapı hüküm sürmekteydi. Kilisenin inanılmaz çapta toprağa sahip bulunması yanında kızılderililerin de kendi komünal toprakları bulunuyordu. Kölelik de hâlâ yürürlükteydi. Haraç sistemi ve yasalar sömürge döneminden kalmaydı. Devlet birbiriyle akrabalık bağıntısı bulunan bir toprak sahipleri ve köle sahipleri grubunun denetimi altındaydı. Toplumsal iktidar tacirlerin elindeydi. Yüksek rütbeli subaylar bu çevrelerden devşiriliyordu ve yedek bir iktidar gücü oluşturmaktaydı. En önemli üretim, küçük imalat tarafından sağlanmaktaydı, çünkü dış rekabet tehditi bulunmuyordu. "Halk" siyasal hakları bulunmayan kölelerden, kızılderililerden ve melezlerden oluşuyordu.

Genel olarak liberallerle muhafazakarların çıkarları aynı yöndeydi. Komünal toprakların serbestleştirilmesi, kiliseye yüzde on'luk vergi ödenmesine son verilerek kilise topraklarına el konulması gerek büyük toprak sahiplerinin gerekse tüccarların işine yaradı. Dış ticaret harçlarının kaldırılması, serbest ticaret olanakları da bu iki kesimin ihracat ve ithalat çıkarlarına uygun düşüyordu. İki parti kapitalist gelişmenin teşvikinde de anlaşıyordu.

LİBERAL PARTİ İÇİNDEKİ AKIMLAR

Gümrük vergilerinin kaldırılması sonucunda Liberal Parti ikiye bölündü: Büyük tüccarlar ve küçük esnaflar. Bu gümrüklerin kaldırılması uluslararası rekabetten dolayı küçük tacirler için iflas anlamına geliyordu. Oysa büyük tüccarlar bundan dolayı çok büyük kârlar elde etmekteydi.

1848'de halkın yanında yeralan bir general, darbeyle iktidara geçtiğinde muhafazakarlar ve liberaller bütün parti anlaşmazlıklarını biryana bırakarak birleşmişlerdi. Ve liberaller halkı vahşice cezalandırdıkları bir içsavaşı başlattılar.

Liberaller 1845-1885 yılları arasında kısa aralıklar dışında iktidarda kaldılar. Bu dönemde liberalizmin en aşırı ilkeleri uygulandı. Daha önceleri genellikle altın ihraç edilirken, tütün, çivit, pamuk ipliği ve kahve ihracatında büyük gelişme görüldü. Hakim sınıfların siyasal ve ekonomik çıkar ve isteklerinin gerçekleşmesi için merkezi bir devlet gücüne ihtiyaç vardı. Ulusal pazarın ve ulusal birliğin oluşturulması gerekiyordu. Böylece yoğun bir bunalım döneminden sonra, serbest ticaretten yerli manifaktürün teşvik edildiği yeni bir ekonomi politikasına geçildi.

YARIN: KOLOMBİYA'DA "VAHŞET" DÖNEMİ

Ekonomi

Sermaye örgütleri Demirel'in 100 günlük programını değerlendiriyor

Ege Sanayi Odası ve İTO, önlem paketini "eleştirdi"

İSTANBUL(THA)

Çeşitli işveren örgütleri başkanları Demirel'in 100 günlük icraatını değerlendirmeye başladılar. Ege Sanayi Odası Başkanı Yılmaz Adıgüzel "Ekonomiye işlerlik kazandırılmadı. Değil gerekli kan, serum bile verilmedi. Ekonomi bitkisel hayat yaşıyor." derken, TÜSİAD Başkanı Ali Koçman ile İstanbul Sanayi Odası Başkanı Şaban Çavuşoğlu Demirel'in basın toplantısını bekleyeceklerini bildirdiler.

"Tüm sınai işletmelerinde üretim düzeyi düşmüş, makinalar durmaya başlamıştır." biçiminde hükümetin programını eleştiren Yılmaz Adıgüzel, görüşlerini şöyle açıkladı:

"Ekonomik önlemler paketini kötüye gidişi durduracak, ekonomiye canlılık getirecek bir çözüm yolu olarak gördük ve destekledik. Ancak, bir ayı aşkın süre geçti, bu süre içinde kararların uygulamaya aktarılması ve ekonomiye işlerlik kazandırılması maalesef mümkün olmadı. Şu anda hasta belli bir süre daha bitkisel hayat yaşayacaktır."

İstanbul Ticaret Odası Başkanı Nuh Kuşçulu ise alınan ekonomik önlemlern "en önemli eksiğinin iç finansman sıkıntısı olduğunu" belirtti.

Kuşçulu Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu durumun genel bir değerlendirmesini yaparak, şunları söyledi: "Alınan ekonomik önlemlerin kesin sonuçları ortada yoktur. Henüz ekonominin duran çarklarını harekete geçirecek transferler tam anlamıyla açılmamıştır. Çünkü, ithalat talebinde bulunan sanayici, iç finansman sıkıntısı ile karşı karşıyadır. Gerekli iç parayı bulup kur farkları karşılığı olarak Merkez Bankası'na yatıramamıştır. Bu üretimi arttırmaya dönük en büyük engeldir. Üretim artmazsa alınan önlemlerin de anlamı kalmaz. Artan girdi fiyatları karşısında küçülmüş işletme sermayesinin yeni kredi modelleri ile desteklenmesi gereklidir. Bu sorunu yaşayan firmalar ya borçlanacaklardır, ya da banka kredisi kullanacaklardır. Eğer bu yollarla firmalar gerekli ithalatı yapamazlar ve sonuçta üretimi arttıramazlarsa, ekonomik önlemlerin hiç bir yararı olmaz. Üretim artmaz, fiyatlar düşeceğine daha da yükselir. Enflasyon körüklenmiş olur."

Türkiye ile Suudi Arabistan ortak banka kuracak

ANKARA(ANKA)

Maliye Bakanlığı'nca Türkiye ile Suudi Arabistan arasında ortak bir banka kurulması istenmekte. Bu konuda İslam Kalkınma Bankası'nın yıllık Genel Kurul Toplantısına katılmak üzere 9 Mart pazar günü Suudi Arabistan'a gidecek olan Maliye Bakanı İsmet Sezgin'in zemin hazırlamaya çalışacağı öğrenildi.

Türkiye'nin petrol ihraç eden İslam ülkeleriyle ilişkilerini geliştirme çabaları çerçevesinde, kamu ve özel kesim yetkililerinden oluşan bir heyetin de önümüzdeki hafta içinde İran'a gideceği öğrenildi. Dışişleri Bakanlığı yaptığı çalışmalarda, İran'ın Türkiye'den sağlayabileceği acil ihtiyaçları ile uzun dönemde dış ticarete konu olabilecek malların listesini hazırladı.

TPAO yabancı şirketlerle ortaklaşa petrol aramaya başlıyor

ANKARA(THA)

TPAO ile İsveç Saler firmasının Akdeniz'de İskenderun körfezi açıklarında ham petrol arama çalışmalarına başlayacağı öğrenildi.

Edindiğimiz bilgilere göre TPAO ile İsveç firması arasında bir süre önce ortak petrol arama faaliyetine geçmek için anlaşma imzalanmıştı. Bu anlaşmanın Bakanlar Kurulu onayına sunulduğu, ve bu günlerde gerekli iznin alınacağı bildirildi.

TPAO firmasının öncelikle sondaj çalışması yapacağı ve daha sonra elde edeceği bulgulara göre arama faaliyetine geçeceği kaydediliyor.

Öte yandan TPAO'nun yabancı petrol şirketleri ile ortak olarak bu işi yapmak istediği ve bu konuda başta ABD olmak üzere İngiliz ve Kanada firmalarının, kendilerine teklifler sunduğu belirtildi. TPAO'nun bu teklifleri incelediği ve uygun buldukları ile hemen ortak faaliyete geçeceği saptandı.

GÖSTERGE

Vergi tasarıları – 2 –

Arslan Başer KAFAOĞLU

Yeni vergi tasarılarından bir çok şey bekliyordu Demirel. Birkez şu "en az ücret"in vergi dışı kalmasının çok lafı edilmişti. Ecevit de vadetmişti. Vergi tasarısında bu mutlaka bulunmalıydı. Tasarının hazırlayıcısı ise bu fikri pek sevimli bulmuyordu. Buna karşılık o, yabancı sermayeyi, ihracatı ve yerli sermayenin yatırıma eğilimini özendirecek bir vergi sistemi istiyordu. Demirel de bu amaçlara katılmıştı. Ayrıca sanayiciler Katma Değer vergisi istiyordu. Vergi tasarısının plâncısı da buna katıldı. Madem ki AET'ye girilecekti onun vergi sistemiyle uyuma da girilmeliydi. Bunlar da kısa sürede anlaşıldı, ilgililer anlaşmaya vardılar.

Demirel bir şey daha istiyordu. Emekçiye verdiği ödünler yine emekçinin sırtından geri alınmalıydı. Bu bir. Dahası var. Sermayeye verilen ödünler de emekçinin sırtından çıkarılmalıydı. Ama öyle ustalıkla yapılmalıydı ki, emekçinin yükü azaltılmış, sermayenin yükü artırılmış gösterilsin. Böylece bir midede kırk tane tilkinin kuyruklarının birbirine değmeden dolaşması sağlansın idi. Bu da kolayca yapıldı. En az ücretin hattâ daha fazlasının (emekçilerde ayda 6300 liranın) vergi dışı kaldığı ve buna karşılık Kurumlar Vergisini yüzde 25'ten yüzde 50'ye çıkartıldığı flâş haber olarak yayıldı. Oysa durum bu değildi, sermayenin yükü hafifletilirken emekçinin yükü artırılıyordu.

KURUMLAR VERGİSİNDEKİ OYUN

Kurumlar vergisinde şimdiki vergi oranı yüzde 25'tir. Bunun yeni tasarıyla yüzde 50'ye çıkartıldığını görenler, bu hükümetin sermayeyi koruduğunu iddia eden (!) solculara nasıl da kızmışlardır? Oysa kurumlar vergisinde oran artışının-göstermelik de olsa artışın- nedenini açıklamak gerekti. Bu tasarının fikir babası, Hilton otelinde Ekonomik ve Sosyal Etüdler konferans heyetinin düzenlediği bir panelde iki yıl önce bunun açıklamasını şöyle yapıyordu:

"Bu gün kurumlar vergisi, ya da kurumları vergileyen gelir vergileri, dünyanın her yerinde yüzde 50'dir. Bizde ise bir kurum yüzde 25 Kurumlar Vergisi ve üstüne de adı "kurumlar vergisi, ya da gelir vergisi olmayan" yüzde 18 oranında ek bir vergi öder. (Stopaj vergisi yüzde 15, Mali Denge Vergisi yüzde 3). Türkiye'ye gelen bir yabancı sermaye bu kârından dolayı yüzde 50 vergi ödeme durumundadır. Bu yüzde 50'den Türkiye'de ödediği yüzde 25 kurumlar vergisini düşebilir (Maksubedebilir). Ama diğer yüzde 18 ek vergileri (stopaj ve mali denge vergilerini) düşemez. Onun için vergi yükü yüzde 50'den yüzde 18 fazlasıyla yüzde 68'e çıkar. Ayrıca Türkiye'de yatırım yapabilen bir kurumun bu kârdan ortaklara dağıtım yapınca ödeyeceği vergiler düşünülünce, ortaya kârı alıp götüren bir vergi nispeti çıkar. İşte Türkiye'ye bunun için yabancı sermaye gelmiyor. Bu vergi sistemi ile ciddi yabancı sermaye Türkiye'ye hiç gelmez. Yapılacak şey kurumlar vergisinin yüzde 50'ye çıkartılmasıdır. Böyle olunca yabancı kurumun Türkiye'de ve ülkesinde ödeyeceği vergi yüzde 50'de kalır. O zaman ciddi yabancı sermaye gelir". Bizim özel kesim bu kanıta bayıldı doğal olarak. Oysa Türkiye'ye yabancı sermayenin gelmeyiş nedeni bu değil, en azından yavaş geliş nedeni burada aranmamalı

Neyse, tasarının fikir babası böylece yüzde 50'lik kurumlar vergisi oranını sevimli kılmaya iki yıl öncesinden başlamıştı. Kurumlar Vergisi oranı yüzde 50'ye çıktı, ama Kurumlar Vergisi bizce hafifletildi. Nedenlerini anlatalım:

(Devamı 7. Sayfada)

GÜNÜN GÖZLEMİ

ONLAR

Kerim KORCAN

Tepelerinde mağrur kartalların uçuştuğu korkunç geçitlere bir bakın hele, gidiyorlar, geliyorlar, en nankör şartlarda tabiatla boğuşuyorlar, köylü, kentli, elleri kocaman adamlar. Uçsuz bucaksız ovalarda, ölümün en vahşi sesiyle kurtlar gibi uluduğu karlı dağ yamaçlarında da onlar var. Demiryollarını, demir tekerlekler altında inleterek, kimler sürüp götürüyor bozkırda postaları, marşandizleri, karatrenleri? Buzdan dağlar gibi bulut kümelerini göçürenler ıssız gökyüzünden uçakları kocaman kuşlar gibi kanatlarını felakete değdirmeden geçirenler, kaptanlar, pilotlar, makinistler, hostesler de onlar değil mi?

"Su uyur ama, düşman uyumaz!.."dermiş atalarımız. Sen şimdi onu geç bir kalem. Su uyur ama, ülkemizi kuşak kuşak saran asfaltlar uyumaz, yeni ,yepyeni gerçek bu. Kamyonlar, otobüsler, minibüsler, kaptıkaçtılar, tır kamyonları ve çeşitli motörlü araçlar ateşten arılar gibi vızıldayarak akar giderler öyle. Sağlarlar, sollarlar, çarpışırlar, uçuruma kayarlar, insanlarımız ölür, kız, oğlan, genç, ihtiyar. Ama, bir an bile durmaz motörlerin gürültüsü. Onlar da,'yani çalışan insanlarımız da durmazlar. Hayatlarından olanları yollara dökerek, saçarak, gözlerini kırpmadan, ölümün üstüne doğru giderler.

Demek ki işçimiz, emekçimiz, ırgatımız, rençperimiz, yani çalışan mazlum bir halk günün akşamına ayakta, terler dökerek çalışmakta. Canını dişine takarak, en tehlikeli işlerde, ıhh demeden didinmekte, böylece zor bir hayatı sürdürmeğe gayret etmektedir. Onlardan hiçbiri değil kaytarmayı, işi asmayı aklına düşürmüş olsun, bunun ne olduğunu bile bilmez, bilemez , bilmemektedir. Onların kitabında işe yan çizmek yazmaz. Hiçbiri Ziya Paşa'yı okumamış olsalar bile, her zaman: "Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz!" derler.

Yani, mühendisi, tornacısı, tesviyecisi, kalıpçısı, elektrikçisi,demirçekmecisi, izabecisi, hamalı, taşıyıcısı, kantarcısı,değirmencisi, arabacısı ve demiryolu işçisi, dişçisi, dişçi kalfası, tarım emekçisi, çobanı, ırgatı, yol bekçisi, bağ bekçisi, halk dostu profesörü, talebesi, hizmetçisi, çamaşırcısı, terzisi ve dokumacılar, örücüler demirciler, tenekeciler, berberler, sobacılar, marangozlar, taşçılar, oto tamircileri, inşaatçılar ve çeşitli işlerde çalışan çıraklar. Elbette sizler çalıştığınız için bu ülkenin dününden, bu gününden, yarınından söz açabiliyoruz.

Toprağı kazmak, demiri yontmak, havalarda uçmak, günün akşamına ölesiye çalışmak, insan gibi yaşamak, itilmemek, kakılmamak ve bir kör kurşunla öldürülmemek için yeterli mi bakalım? Geçtik yaşlıları, bu sorunun cevabını artık çocuklar da biliyor, yeterli değil. Düşünelim hele bir: Koca bir deve kervanını bir zavallı merkep (sözüm yabana) çekip götürmüyor mu? Yüzlerce koyunu bir küçücük çoban sürüp getirmiyor mu? Getiriyor. Kuşkusuz ki insan topluluklarını ne deve kervanına, ne de koyun sürüsüne benzetemeyiz. Sosyal bir günah olur bu , yakışıksız bir benzetme olur.

Şu da var ama, insanların tek tek, insanların topluca yaptıkları hataların, korkaklıkların, yanlışlıkların, vurdum duymazlıklarının da hesabını deve kervanlarına, koyun sürülerine, soramayız ki. Son duruşmada insanlar tek tek, son duruşmada insanlar topluca işledikleri işlerden sorumludurlar. Bunu savsaklamanın, bu hükümden kaçınmanın imkanı yoktur. Bu konu ne kadar çabuk açıklığa kavuşursa, o kadar iyi olacaktır. Milyonların kaderi bu kör düğümde yatmaktadır.

Hele hele şu acı tabloya bakınız siz, n'olur biraz da dikkatle bakınız. Koca bir ülkeyi, kırk beş milyon insanımızı, (hakim sınıflardan seçilmiş) açıkgöz, ağzı laf yapar, herşeyi bir avuç çıkarcı hesabına yontar, kırk beş kişi çekip çevirmektedir. Yani şöyle kaba bir çizgide açıklarsak, bir kişi bir milyon insan adına vekillik edebilmektedir. Emeğimize fiat biçiyor,hakkımızı hukukumuzu eski bir kilim gibi çiğneyip geçiyorlar.

Bakıyorsunuz Meclis kürsülerinde onlar, gazetelerde, radyolarda, televizyonlarda onlar. İç politikamızı, dış politikamızı bağlayan ciğerimizi dağlayanlar onlar. Olmaz ya, haydi oldu diyelim, onların iyi niyetlerinden bir an şüphe etmeyelim. Peki ama, bir avuç marifetli kişinin koca bir ülkenin tekmil meselelerinin üstesinden gelemeyeceğini neden düşünmüyoruz? İşte yarım asırlık bir bekleyişten ve ağır aksak bir gidişten sonra kanlı bir köşeye geldik sıkıştık. Bir lokmayla, eski bir hırkayla idare ettiğimiz günlerde geçti. Lokmamızı değil,hırkamızı değil, artık canımızı istiyorlar. İşte şimdi davranmanın zamanıdır. Yoksa sonra çok geç olacak.

Ey aziz vatandaşım, can kardeşim, baş hakkından, hukukundan söz ediyorum senin. Bunlar hep madde madde anayasal haklarına dayalı. Peki ama diyeceksin, anayasa nereye dayalı? O da senin akıl ve idrakine cesaretine dayalı. Arabayı sen yapacaksın. Atları yayacak sulayacak arabaya koşacaksın. Ama dizginleri, teroiyeleri başkalarının eline vereceksin. İşte bu olmaz. O araba senin dilediğin yere varmaz!

ÖZÜR

Ankara–Istanbul Karayolunun kar nedeniyle tıkanması yüzünden yazarımız Fikret OTYAM'ın yazısını bugün yayınlayamıyoruz.

Mimarlar Odası Genel Başkanı Yavuz Önen

"Kurtarılmış bölgeleri kurtarma adı altında emekçi yığınlara terör uygulanmakta"

● *Elektrik Mühendisleri Odası, Mimarlar Odası, Makine Mühendisleri Odası genel kurulları yapıldı*

HABER MERKEZİ

TMMOB'ye bağlı Mimarlar Odası Merkez Genel Kurulu 1.3.1980 günü Çeşme Altınyunus'ta başladı. Genel Kurul başkanlık divanı için yapılan seçimi Devrimci-Demokrat-Yurtsever Mimarlar Grubu'nun adayları oy birliği ile kazandı.

Mimarlar Odası Genel Merkez Genel Kurulu'nun açılış konuşmasını yapan Yavuz Önen, son on yıldan beri yükselen toplumsal muhalefeti sindirip yok etmek için, faşist örgütlenmeyi tek kurtuluş yolu olarak gören egemen sınıfların, yaşadığımız günlerde terörünü doruk noktasına çıkardığını belirterek, demokrat, ilerici, devrimci mühendis ve mimarların yıllardan beri halkın daha insanca ve onurlu bir yaşama kavuşması için mücadele verdiğini söyledi. Yavuz Önen şöyle devam etti:

"Emekçi yığınlarının gerici siyasetlere oy tabanı halinde tutulduğu gecekondulaşma ve sözde imarlı kent parçalarında yaratılan sağlıksız kentleşme, hakim sınıfların yarattığı bir kargaşa, bir anarşiden başka bir şey değildir. Gecekondu ağalarının, arsa spekülatörlerinin, konut üretimini kârlı bir meta haline getiren tekellerin, ekonomi anarşisini gözlerden saklamak üzere sözde 'kurtarılmış bölgeleri kurtarma' operasyonlarıyla emekçi yığınlara terör uygulanmaktadır."

"Kamuoyu sistemli bir şekilde kendi sorunlarından soyutlanmaktadır. Fiyat artışları nedeniyle ülkenin tüm üretici teknik kadroları iş yapamaz hale gelmiş, teknik eleman kadroları bilgi ve becerisini halkın hizmetine sunamaz olmuştur. Basın, yayın organları, devletin radyo ve televizyonlarıyla gerçekler gizlenmekte ve saptırılmaktadır. Halkımıza dehşet verici polisiye bir senaryo yaşatılmakta, sorunlarının gerçek nedenleri yalan söylenerek gizlenmektedir."

Daha sonra yapılan seçimleri ise Devrimci-Demokratların listesi kazandı.

Seçimlerde eski yönetim yanlısı Devrimci-Demokrat listesi 370 oy alırken, Demokratik Sol, Demokratik Merkeziyetçiler, Birlik Dayanışma gruplarından oluşan Demokratik Birlik listesi 170 oy alabildi.

Elektrik Mühendisleri

Elektrik Mühendisleri Odası'nın Genel Kurulu sonuçlandı. Kurul seçimlerini Birlik Dayanışma, Demokrasi İçin Birlik ve Demokratik Merkeziyetçilerin ortak listesi kazandı. Bu üçlü ittifakın ortak listesi 159 oy alırken, Demokratik Sol ve Devrimci Demokratik Sol'un listesi 94 oy aldı.

Makine Mühendisleri

Makina Mühendisleri Odası'nın İstanbul'da yapılan Genel Kurulu'nda seçimleri Devrimci Mühendisler ve Demokratik Sol Mühendisler'in ortak listesi kazandı.

İki gün süren Genel Kurul sonunda yapılan seçimler için, iki liste aday gösterildi.

Birlik Dayanışma, Demokratik Merkeziyetçiler, Devrimci Demokratlar ve Demokratik Mücadelede Birlik gruplarının çıkardığı ortak liste 87 oy alırken, Devrimci Mühendisler ve Demokratik Solcu Mühendisler'in çıkardığı ortak liste 226 oy alarak seçimleri kazandı. Yurtsever Devrimci Mühendisler grubunun da Devrimci ve Demokratik Solcu Mühendisler'in ortak listesini destekledikleri öğrenildi.

Yay-Kur öğrencisi iken, bölgeleri dışındaki okullara dağıtılan

Meslek Yüksek Okulu öğrencileri de kıyıma uğruyor

YURT HABERLERİ MERKEZİ

Yay-Kur'dan Meslek Yüksek okullarına dağıtılan öğrenciler adına bir açıklama yapılarak dağıtım uygulamasının biçimi eleştirildi.

"Bize her öğrencinin kendi bölgesindeki Meslek Yüksek Okuluna yerleştirleceği söylenmişti. Ancak uygulama böyle olmadı. Bugünkü Meslek Yüksek Okul öğrencilerinin % 90'ını oluşturan İstanbul Yay-Kur öğrencileri İstanbul'da tutulmayarak İzmit, Adapazarı, Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne gibi illere dağıtıldılar. Daha önce Yay-Kur'a devam eden bu öğrencilerin öğrencilik dışında geçimlerini temin için birer işte çalışması, bu öğrencilerin yine büyük bir bölümünün evli ya da ailesi veya tanıdıklarının yanında barınması hususlarının dikkate alınmadan kendi bölgeleri dışındaki illere verilmesi onları sosyo-ekonomik güçlüklerin kucağına atmıştır. Bazı öğrenciler bu zorlukları göğüsleyemeyerek tahsillerini yarıda kesmiş, devam etmeyi göze alanlar da eşlerini, işlerini veya dükkanlarını bırakarak kendilerine bildirilen ile gitmek zorunda kalmışlardır. Giden bu öğrenciler ise bugün büyük sorunlarla karşı karşıyadırlar. Barınma ve yiyecek sorunlarına eğilen hiç bir yetkili bulamamaktadırlar. Bu uygulama acımasızca işlenen öğrenci kıyımı niteliğine bürünmüştür."

Samsun'dan 21 öğretmen sürüldü

SAMSUN (DEMOKRAT)

Samsun Ticaret ve Endüstri Meslek Lisesi'nde görev yapan 21 öğretmen aralarında Yozgat'ın da bulunduğu çeşitli illere sürüldü.

Ticaret Lisesi Müdürü Yaşar Atak'ın ve öğretmen Enver Yaşar'ın Yozgat'a diğer öğretmenlerin de kış aylarında çeşitli doğu illerine sürülmeleri Lise'de tepkiyle karşılandı.

Yine gaz tüpü patladı, beş kişi yaralandı

KONYA (A.A.)

Beyşehir ilçesine bağlı Yeşildağ kasabasında Ercihat Sarışen'e ait evde bütan gazı ocağının patlaması sonucu çıkan yangında beş kişi ağır yaralandı.

Olay gece 00.30'da meydana geldi. Yangında ev, eşvalarıyla birlikte tamamen yanarken, Ercihat Sarışen, kardeşi Abdi Sarışen ile Fatma, Orhan ve Pakize Sarışen çeşitli yerlerinden ağır şekilde yaralandılar.

Yaralılar Konya Devlet Hastahanesi'nde tedavi altına alındılar. Soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

"Görevimiz tehlike"

Günlük yaşamımızı şöyle bir gözden geçirdiğimizde çevremizde ne kadar tehlikeli ve kural dışı işlerin olup bittiğini görmek mümkün. Mizah dergilerinin değişmeyen konusunu oluşturan aşırı yolcu ve yük taşıyan araçlar çoğumuzca tebessümle karşılanır. Bize dayatılan yaşamaya zorladığımız koşullar sanki doğal imişçesine bu kez de kültürümüzün bir parçası olarak yeniden üretilir, boş vermemizin aldırmazlığın koşulları ortaya çıkartılır.

Şöyle hafızamızı fazlaca kurcalamaya gerek duymadan çeşitli örneklerini hemen anımsayabileceğimiz önemli bir tehlike de tüpgazdır. Bundan bir iki ay önce Bolu'da devrilen bir tüpgaz kamyonu bir mahallenin yanmasına, bir kişinin ölümüne ve yirmi kişinin yaralanmasına yol açmıştı. Ondan bir süre önce de Eskişehir'de tüpgaz dağıtan kamyonda meydana gelen patlamanın, şoförün "kahramanlığı" sonuunda, kamyonun açık araziye çekilmesiyle büyük zarar önlenmişti. Ve her gün gazetelerde, her seferinde birkaç kişinin yaralanmasına ya da ölmesine, evlerin yanmasına yolaçan tüpgaz patlamaları haberlerini okuyoruz.

Elbette tüm bunların köktenci çözümü kentsel yaşamın geliştirilmesinde, havagazının tüm konutlara ulaştırılmasında, merkezi ısıtma sistemlerinin kurulmasında yatmaktadır. Ancak bugünkü koşullarda da bu kazalar önlenemez şeyler değildir.

Bugünkü enerji politikasının zorunlu bir parçası olarak, halkımızın yaygın olarak kullandığı tüpgazın (LPG) dağıtımı da doğal olarak sermayenin emrine sunulmuş ve tatlı kârların kaynağı haline getirilmiştir.

LPG'nin petrol türevi bir enerji kaynağı olduğu ve bunun yanlış bir enerji politikası sonucunda kullanıma sunulduğunu belirterek, geçerken, bunun dağıtımında kullanılan yöntemin sakıncalarına değinelim. Tüpün içerisindeki sıkıştırılmış gaz, adeta patlamaya ve parlamaya hazır bir bomba gibidir. Bunun bir kazaya yol açmaması gelişmiş teknoloji ve pahalı denetleme sistemleri gerektirir. Tüpün doldurulup boşalması, yani tüpün çevresine etki eden kuvvetin değişmesi ve belirli sürelerle bunun yinelenmesi "metalik yorulma" adı verilen ve tüpte beklenmeyen çatlaklara yol açabilmekte, bu da daha iyi bir denetlenmeyi gerektirmektedir. Toplumsal yararlılığın değil de tatlı kârların ön planda olduğu bir düzende, tüm bunların sürekli denetlenmesi zorunludur.

% 61'ini AYGAZ ve İPRAGAZ'ın oluşturduğu bu dağıtım tekellerinin sorumlu davranacaklarına güvenmek yerine, dağıtımın demokratik denetimi kısmi, günlük bir çözüm olarak gündeme gelebilir. Bu demokratik denetim gerekli meslek odaları ve yerel yönetim organları tarafından gerçekleştirilebilir.

Bunun dışında bizim kendi ölçeğimizde yapabileceğimiz şeyler de vardır. Aldığımız tüpgaz üzerinde bariz bir zedelenme varsa satıcıyı uyarmamız gerekir. Eğer bir gaz kaçağını duyabiliyorsak, kibrit yakarak değil de, sabun köpüğü sürerek ya da mümkünse suya sokarak kontrol etmeliyiz.

Tüpgazın, ocağın ya da sıcak şeylerin yakınına değil de biraz uzakça, yalıtılmış biryere, ve sıcak havalarda bile serin kalabilen yerlere koymalıyız. Eğer gaz kaçağı tesbit etmişseniz, ya da kaçak henüz alev almışsa tüpü hemen zarar vermeyecek bir alana götürüp yardım isteyiniz, ama bir süreden beri yanmaktaysa çevresinden uzaklaşınız.

Ancak, en iyisi bu dağıtım yönteminin ve enerji kaynağının kullanımını asgariye indirmek; havagazı, elektrik gibi merkezi sistmlere kavuşmak asıl çözümdür. Aksi takdirde bütün yönleriyle çöken ve çürüyen düzenin, bize hayati zararlar vermesini önlemek için bazı "kahramanlıklar yapmak" ya da tesadüflere yaslanmak, her ikisinin de gerçekleşmediği durumda da felaketler karşısında "ah vah" etmek zorunda kalırız. Çözümler getirebilmemiz için öncelikle çevremize karşı duyarlı olmamız gerekir, yoksa söylenebilecek şey şairin dediği gibi "Bedava yaşıyoruz kardeşim" olacaktır.

Bulancak ve Çerkeş halkı Cumhurbaşkanı'na baskıları kınama mektubu gönderdiler

Bulancak'ta 3800 kişinin imzasıyla yollanan mektupta, ilerici, demokrat, devrimci eğitim emekçileri, memur ve işçilerin kıyım ve sürgüne uğratılması, açığa alınması işlemlerinden vazgeçilmesi, haksızlığa uğrayanların tümünün eski görevlerine iadesi istendi.

"Kapatılması gereken, demokratik kuruluşlar değil, faşist yuvalardır"

HABER MERKEZİ

Bulancak halkı Cumhurbaşkanı'na gönderdiği 3800 imzalı bir mektupla demokratik kuruluşların kapatılmasını ve kıyımları kınadı.

"Kapatılması gereken demokratik kuruluşlar değil, sermayenin sadık çoban köpekliğini yapan, gizli açık faşist yuvalardır" denilen mektupta şu görüşlere yer verildi:

"Faşist saldırılar azgınlaşarak devam etmektedir. Kahramanmaraş katliamı ile faşizmin insanlık suçu, insanlık düşmanı olduğu bir kez daha kanıtlanmıştır. Anti-demokratik uygulamaların arttığı, demokratik hak ve özgürlüklerin gaspedildiği bir ortamda 250 bin eğitim emekçisinin yasal örgütü cinayet yuvaları yerine koyulup kapatıldı. Kapatılması gereken sermayenin sadık çoban köpekliğini yapan gizli açık faşist yuvalardır. Bu haksız ve gerekçesiz uygulamayı anti-demokratik bir uygulama olduğu için kınıyor ve ilerici, demokrat, devrimci eğitim emekçisi, memur ve işçilerin kıyım ve sürgüne uğratılması, açığa alınması işlemlerinden vazgeçilmesini, haksızlığa uğrayanların tümünün eski görevlerine iadesini, istiyoruz."

Çerkeş ilçesi halkı gönderilen 500 imzalı mektupta, baskıları bir "sindirme" hareketi olarak değerlendirdi.

Çerkeş halkı

Çankırı iline bağlı Çerkeş ilçesi halkı sürgün ve baskıları kınamak amacıyla Cumhurbaşkanı'na, Başbakan'a, Sıkıyönetim Komutanı'na, CHP Genel Başkanı'na ve Çankırı Valisi'ne 500 imzalı bir mektup gönderdi.

Edindiğimiz bilgilere göre, Çerkeş ilçesinde yerel yöneticiler ile AP-MHP örgütlerinin işbirliği sonucu, halka baskı uygulanmaya başlandı. Yakın zamana kadar hiçbir olayın çıkmadığı Çerkeş'te 4 polis görev yaparken, bu sayı 14'e çıkarıldı.

Bu arada, Merkez Sağlık Ocağı tabibi, Hastane İdare Amiri, Orman İşletmesi'nden 3 memur, Ziraat Bankası odacısı çeşitli illere sürüldü. Ayrıca, 27 Mayıs Lisesi'nin 6 öğretmeni de il içinde dağıtıldı. Yapılan tayinlerle 3 ailenin parçalandığını bildirenlere, Milli Eğitim Müdürü, "Ben karı, koca bilmem, öğretmen bilirim. Tayin edildikleri yerlere gidecekler" şeklinde cevap verdiği ileri sürüldü.

ÖTK Yürütme Kurulu üyelerinin serbest bırakılması istendi

● **ODTÜ–ÖTK, FEFÖD,İFÖD, MİFÖD TARAFINDAN YAPILAN AÇIKLAMADA,ÖTK YÜRÜTME KURULU ÜYELERİNİN ONBİN ODTÜ ÖĞRENCİSİNİN YASAL TEMSİLCİSİ OLDUĞU VURGULANDI**

ANKARA (DEMOKRAT)

ODTÜ-ÖTK, FEFÖD, MİFÖD ve IFÖD tarafından dün yapılan ortak açıklamada, bir yıla yakın bir süredir tutuklu bulunan ÖTK Yürütme Kurulu üyelerinin mahkemeye çıkarılarak serbest bırakılması istendi.

ÖTK Yürütme Kurulu üyelerinin tutuklu bulunmasının protesto edildiği yazılı açıklamada aynen şöyle denildi:

"Bilindiği gibi Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde 1978-1979 öğrenim yılı, Öğrenci Temsilciler Konseyi Yürütme Kurulu (ÖTK-YK) üyeleri, 16 Nisan 1979 tarihinden beri, öğrenimi engellemek, gizli örgüt kurmak iddiasıyla sıkıyönetimce tutuklu bulunmaktadır. ODTÜ'de öğrenim özgürlüğü ve can güvenliğinin ön koşulu olan ÖTK, üniversite yönetim mekanizması içerisinde demokratik işleyiş temelinde yükselen eğitimin sürdürülmesinde en dinamik bir kuruluştur. ÖTK-Yürütme Kurulu üyeleri, onbin ODTÜ öğrencisinin yasal temsilcileri olup, üniversite işlerliğinde etkin fonksiyonları vardır. Bir yıla yakın bir süredir tutuklu bulunan ve mahkemeye çıkarılmayan ÖTK-Yürütme Kurulu üyeleri, mahkemeye çıkartılıp serbest bırakılmalıdır."

İMO Başbakan'ın son genelgesini eleştirdi

(DEMOKRAT)

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu, Başbakan'ın son genelgesini eleştirdi ve "Başbakanın son genelgesi uygulamalarla çelişmektedir. Üretimi arttıracağım, yatırımları yürüteceğim diye ortaya çıkılırken, nitelikli elemanlar kıyıma uğratılmakta, işten atılmalara hız verilmektedir" dedi.

Yönetim Kurulu adına dün basına yapılan yazılı açıklamada, DSİ, TCK, MTA, TCDD, İller Bankası vb. yatırımcı kamu kuruluşlarında ilerici demokrat elemanların yerine niteliksiz, deneyimsiz faşist militanların alındığı belirtildi.

Açıklamada özetle şu görüşlere yer verildi:

"İşten atılanların yerine doldurulacak militanların, devleti işgal etmekten öte bir işlevi olmayacaktır. Üretim artmayacak, yatırımlar yürümeyecektir."

Gıda - Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nda sürgünler devam ediyor

YURT HABERLERİ MERKEZİ

Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'ndaki kıyım operasyonunun sürdüğü ve bakanlığa bağlı teşkilatlarda çalışan 50 kişinin daha yerlerinin değiştirildiği öğrenildi. Türkiye Ziraatçılar Derneği'nin yayın organı Ziraat Dünyası'nın son özel sayısında bu konuda bir liste yayınlandı.

Listede verilen bilgiye göre sürülen memurların meslek itibarıyla sayıları şöyle: 42 ziraat teknisyeni, 1 baş mühendis, 1 ev ekonomisi teknisyeni, 1 teknik eleman ve 5 ziraat yüksek mühendisi.

Ağrı Belediye Başkanı faşistlerin saldırısına uğradı

HABER MERKEZİ

Ağrı Belediye Başkanı Orhan Alpaslan, YSE Eski Müdürü Ekrem Kutlay, Belediye Personel Şefi Ahmet Çelebi ve Terminal Sahibi Murat Köseoğlu faşistlerin silahlı saldırısına uğradılar. Saldırı sırasında yoldan geçmekte olan kimliği belirlenemeyen bir kişi ağır yaralandı. Belediye Başkanı ve arkadaşlarının oturduğu yazıhane hasar gördü. 200 merminin yakıldığı saldırıdan sonra kaçan faşistlerin yerine saldırıya uğrayan Belediye Personeli Salih Altındağ ile YSE Eski İl Müdürü Ekrem Kutlay güvenlik kuvvetlerince gözaltına alındılar. Belediye Başkanı Orhan Alpaslan, konuyla ilgili olarak basına yaptığı açıklamada, "Yıllarca karanlık tertipler peşinde olan egemen güçler 14 Ekim seçimlerinde bütün Türkiye'de olduğu gibi Ağrı'da da cinayet şebekelerini faaliyete geçirdiler. Devrimci, ilerici, yurtsev'lere baskı yapmaya başladılar. "Belediye Başkanı saldırganların amcaoğlu Numan Alpaslan ile Nizamettin Gökçe olduklarını öne sürerek, faşizmin akraba tanımadığını söyledi. Belediye Başkanı ayrıca saldırıyı yapanların ellerini kollarını sallıyarak gezdiklerini, buna rağmen saldırıya uğrayan iki kişinin gözaltına alındıklarını belirterek bu durumu kınadı.

Öte yandan Ağrı Barosu Başkanı Avukat Bahattin Cengiz'e ait araba evinin önünde faşistlerce, önce kurşunlandı, sonra da yakıldı. Baro Başkanı Bahattin Cengiz, olaydan sonra "bütün bu saldırıları yapanlar karanlık tertipler peşinde olan kişilerdir. Bu saldırı yöntemleri belli amaca yöneliktir. Devlet teröründen destek gören faşistlerin ne yapacağı da belli olmuyor" dedi.

ZARA'DA BİR EV BOMBALANDI, BİR EV DE KURŞUNLANDI.

Sivas'ın Zara ilçesinde meydana gelen olaylarda sağ görüşlü bir kişinin evi kurşunlandı. Yine sağ görüşlü olduğu bildirilen bir kişinin de evi bombalandı.

Önceki gün Zara TÖB—DER Başkanı Ali Apak ile Yönetim Kurulu Üyesi Süleyman Aslan'ın evlerinin bir grup faşist tarafından taşlanmasından sonra, sağ görüşlü Ali Erdoğan'ın Yeni Cami semtindeki evi kurşunlandı. Yine aynı saatlerde sağ görüşlü Ahmet Şimşek'in Kızılırmak semtindeki evi ise bombalandı. Kurşunlama ve bombalama olaylarında can kaybı olmadığı öğrenildi. Saat 21.00 sıralarında meydana gelen olaylardan sonra ilçede devrimci olarak tanınan bazı kişilerin evlerinde güvenlik kuvvetlerince arama yapıldı. Gözaltına alınan olmadı.

TARSUS MESLEK LİSESİ FAŞİSTLER TARAFINDAN TAŞLANDI

Tarsus Endüstri Meslek Lisesi sabah saatlerinde faşistler tarafından basılmak istendi. Çıkan olaylarda lisenin taşlandığı ve 1 kişinin yaralandığı bildirildi. Daha sonra okul 1 gün süreyle tatil edildi. Emniyet yetkilileri olaya karıştığı gerekçesiyle sol görüşlü 30 öğrenciyi gözaltına aldılar.

FATSA ÇAMAŞ BUCAĞI TARIM KREDİ KOOPERATİFİ MÜDÜRÜ FAŞİSTLERCE ÖLDÜRÜLDÜ.

Ordu'nun Fatsa ilçesine bağlı Çamaş bucağı Tarım Kredi Kooperatifi Müdürü Kemal Bölükbaşı kimliği saptanamayan iki faşistin silahlı saldırısı sonucu vurularak öldü. Bölükbaşı'nın sabah saat 08.00 sıralarında Fatsa'ya gitmek üzere minibüse bindiği bir sırada saldırıya uğrayarak öldürüldüğü öğrenildi. Fatsa Cumhuriyet Savcısı Cevat Erdemir katillerin aranmasına başlanıldığını ve soruşturmanın sürdürüldüğünü bildirdi.

BİTLİS'TE FAŞİSTLER TÜRK-İŞ BİNASINA PATLAYICI MADDE ATTI

TÜRK-İŞ'e bağlı YSE-İş Sendikası Bitlis Şubesi'ne faşistlerce atılan patlayıcı madde 800 bin liralık maddi hasara yol açtı. Olayda can kaybının olmadığı patlama sırasında sendika binasından başka çevre binaların da hasar gördükleri bildirildi.

KASTAMONU'DA GÖZALTINA ALINAN 5 PTT TEKNİSYENİ İŞTEN ATILDI.

Kastamonu'da 24 Şubat akşamı evlerinin altında bulunan kasap dükkanını bombaladıkları öne sürülerek gözaltına alınan 5 PTT teknisyeni gerekçesiz olarak işten atıldılar. Olayla ilgili olarak bir açıklama yapan 5 teknisyen gözaltında bulundurulduklari süre içinde karakolda kendilerine işkence yapıldığını öne sürerek, "Bizi savcılık serbest bıraktıktan sonra yeniden karakola çekip işkence yaptılar. Ve kenti terketmemizi söylediler. Teknisyenlerin olaylardan sonra kentten ayrıldıkları da bildirildi.

DİYARBAKIR YÜKSEK ÖĞRENİM KÜLTÜR DERNEĞİ TAHRİP EDİLDİ

Diyarbakır Yüksek Öğrenim Kültür Derneğine gece geç saatlerde giren ve henüz kimlikleri saptanamayan bir grup dernekteki tüm eşyaları tahrip edip camları kırdıktan ve evrakları yaktıktan sonra içeriye pisleyip kaçtılar. Konuyla ilgili olarak Diyarbakır Yüksek Öğrenim Kültür Derneği Yönetim Kurulu'nun yaptığı açıklamada "Türkiye'de varolan ekonomik sosyal ve siyasal bunalım yoğunlaşırken sömürgeci burjuvazi bu bunalımın gerçek nedenini kitlelerden gizleyip demokrasi güçleri ve demokratik dernekler üzerine yüklemeye çalışmaktadır" denildi.

Öte yandan Diyarbakır'da gözaltına alınarak Emniyet 1. Şube'ye götürülen yurttaşların aileleri ve çevre halkı yakınlarının ağır işkence gördüklerini öne sürdüler. Ayrıca gözaltına alınanların uzun süre mahkemeye çıkarılmadıkları, yakınlarıyla görüştürülmedikleri ve sağlık durumlarının ciddi şekilde tehlike içinde bulunduğu da belirtildi. Bu arada bir süre önce gözaltına alınan bir ilkokul öğretmeninin gözaltına alındığının 3. günü iç kanama geçirerek; Şevket Şişe adlı kahvecinin de kan pıhtılaşması nedeniyle kendini kaybederek hastaneye kaldırıldıkları bildirildi

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİNİN ARABASINA PATLAYICI MADDE KONULDU

Trabzon Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi öğretim üyesi Doç.Dr. Fikret Kapucu'nun özel otomobiline patlayıcı madde konuldu. Patlayıcının farkedilerek üniversitede görevli jandarma erleri tarafından tesirsiz hale getirildiği bildirildi. Arabadan alınan bombanın atıldığı boş arsada patladığı öğrenildi.

BİNGÖL'DE İLERİCİ BİR AVUKAT ÖLDÜRÜLDÜ

Cezaevi caddesinde meydana gelen olayda Avukat Şakir Elçi, bir kişinin silahlı saldırısına uğrayarak öldürüldü.

Bingöl Valisi Ahmet Özer'den alınan bilgiye göre, Diyarbakır Barosu'na kayıtlı olan Avukat Şakir Elçi, hükümet konağı karşısındaki yazıhanesinden evine göderken, Cezaevi caddesinde Mithat Dosdoğru (19) adındaki kişinin silahlı saldırısına uğradı. Avukat Şakir Elçi, olay yerinde öldü. Bir adet tabancayla birlikte yakalanan Mithat Dosdoğru'nun sağ görüşlü olduğunu ve lise son sınıftan ayrıldığını belirten Ali Ahmet Özür, Avukat Şakir Elçi'nin sol görüşü benimsediğini söyledi.

KAYSERİ'DE İKİ EV İKİ OTOMOBİL SİLAHLA TARANDI İKİ İŞ YERİNE PATLAYICI MADDE KONULDU

Kayseri'de Yılmaz Metin ile Ziya Doğan adlı kişilerin evleri Hasan Samurlu ve Ali Kılıç adlı kişilerin de otomobillerinin kimlikleri saptanamayan kişilerce kurşunlandığı öğrenildi. Bu arada Hasan Kutlak adlı kişiye ait sol kitapların satıldığı kitabevi ile Naci Akkaya'ya ait bant kayıt stüdyosuna da patlayıcı madde atıldığı, her iki olayda da maddi hasar meydana geldiği bildirildi.

GREVDEKİ BİR EMEKÇİ

"THY'nin faşistleştirilmesine izin vermeyeceğiz!"

Röportaj: Sevgi ARGUN—Bediz DOĞAN
Fotoğraflar: Hüseyin AVUÇ

—2—

Başka bir emekçi "Bildiğimiz kadarıyla anayasa, devletin vatandaşa iş bulması gerektiğini yazar. THY'de işveren devlettir. Devlet lokavt ilan ederse, iş bulmakta yükümlü olduğu vatandaşı bu durumda sokağa atmış olmaz mı? Sayın Bakan önce bunu açıklasın..."

Uçakların inıp kalkmadığı Yeşilköy Havalimanı yaklaşık iki haftadır uçsuz, bucaksız ve sessizdir. THY emekçileri grevlerini sürdürüyorlar. Geleceğe umutla bakıyorlar, "Hem ekonomik haklarımızı alacağız, hem de THY'nı faşistlere teslim etmeyeceğiz" diyorlar.

Söz, THY emekçilerinin...

"İŞVEREN, BİRLİĞİMİZİ BOZMAK İÇİN BÖLÜCÜLÜK YAPIYOR"

THY'ında çalışan ve görevi Apron Amiri olan Selahattin Temel, düşüncelerini şöyle anlattı: "İşveren, başlattığımız grevi kırmak istiyor. Birliğimizi bozmak için bölücülük yapıyor. Uygulamaya soktuğu lokavtın birliğimizi bozmadığını görünce, yeni bir sendika kurdurma girişiminde bulundu. Kuruldu da... Uç-Sen diye bir sendika.. Bir kısım pilot ve hostes arkadaşlar bu sendika bünyesinde örgütlendiler... Bize göre Uç-Sen'de örgütlenen arkadaşlar yanlış yaptılar... Tam birlik ve beraberliğe en çok ihtiyaç duyduğumuz bir zamanda, bunu yapmamalıydılar."

"43 BİN LİRA ÜCRET ALDIĞIMIZI SÖYLÜYORLAR... BU UYDURMADIR.."

THY emekçilerinden uçak teknisyeni Atılay Ayçin ise görüşlerini şöyle dile getirdi: "Kamuoyunda THY işçilerinin astronomik bir ücretle çalıştığı söylenmektedir. Bu tür söylentilerin altında yatan gerçek, THY emekçilerinin haklı grevinin kamuoyu tarafından desteklenmesini engellemektir. Bu söylentilerin gerçek olup olmadığını anlamak için bordrolara bakmak yeterlidir. 43 bin lira aldığımızı söylüyorlar. Bu uydurmadır. En yüksek kademedeki arkadaşımız, 17 bin lira alıyor. O da 23 yıllık... Biz emeğimizin karşılığını istiyoruz. İş güvenliği, kadro istihdam kurulunun işlerlik kazanmasını istiyoruz. THY'nin faşistleştirilmesine izin vermeyeceğiz."

"DEVLET LOKAVT İLAN EDERSE BİZİ KİM KORUYACAK?"

Hava Yollarının bir başka biriminde çalışan Engin İyibilek de şöyle konuştu: "Bildiğimiz kadarıyla Anayasa, devletin vatandaşa iş bulması gerektiğini yazar. THY'da işveren devlettir. Devlet lokavt ilan ederse, iş bulmakta yükümlü vatandaşı bu durumda sokağa atmış olmaz mı? Devlet lokavt ilan ederse, bizi kim koruyacak? Sayın Bakan önce bunu açıklasın..."

"İYİ Kİ BİR GECEKONDU YAPTIRMIŞIM..."

Adının açıklanmasını istemeyen emekçinin söyledikleri daha ilginçti: "Tam sekiz yıldır burada işçiyim. Elime 5700 lira geçiyor. Bu parayla dört nüfusu geçindirmek zorundayım. İyi ki bir gecekondu yaptırmışım zamanında. Bir de ev kirası olsaydı, halimiz haraptı. Açıkta kalacakmışız vallahi..."

"GREV ÇADIRINI DA EVLERİMİZDEN GETİRDİK"

Yirmi yılını THY'de hizmet vermekle geçiren Müesser Karacabey "Yirmi yıldır muhasiplik yapıyorum. Bir THY çalışanı olarak yasaların bizlere tanıdığı hakların verilmesini istiyoruz. İşveren devlet, bizi işten çıkaran yine devlet... Buna anlam veremiyoruz. Güç şartlar altında az bir ücretle çalışıyoruz. Ama şu bir gerçek ki, bizler işçiyiz ve kendimize güvenimiz tam. Grev çadırımızı bile evlerimizden getirdik... Haklarımızı alana dek mücadele edeceğiz" dedi.

"İŞVEREN KADRO İSTİHDAM KURULU'NU TÜMÜYLE KENDİ DENETİMİNE GEÇİRMEK İSTİYOR"

Hava-İş'in eski başkanlarından Erdoğan Balcı ilginç açıklamalarda bulundu: "Adım Erdoğan Balcı, yıllarca sendika başkanlığı yaptım.. İşveren gerçekleri bilinçli bir biçimde çarpıtıyor. "Biz, parasal sorunları hallettik, bu meselenin ideolojik tarafı var" diyen bir işverenle karşı karşıyayız. Bas bas bağırıyorlar, "Aylık enflasyon oranı % 8'i aşıyor diye... Bu, yılda % 96'lık bir artıştır... Ve hala gelip bize % 13'lük bir ücret artışı önerisini getiriyorlar... İkincisi, bir "kadro istihdam kurulu" var... Üç işveren ve iki işçiden oluşuyor... Bu kurulu öne sürüyor işveren... Biz, çıkan kararlara saygı gösterecekmişiz... Bir de buna kalkıp, "işçinin yönetime katılması" diyorlar... İşveren bu kurulu tamamen kendi eline geçirerek, yandaşlarını THY na doldurmak istiyor, amacı bu..."

HOSTESLER ÇEKİMSER

Hostesler, THY'de süren greve karşı ilgisiz duruyorlar. Ne grevi destekliyorlar, ne de greve karşılar. Çekimser duruyorlar. Bir kısmı yeni kurulan Uç-Sen'e geçmiş, bir kısmı ise Hava-İş'te kalmış, greve katılmış... Biz daha çok Uç-Sen'e geçen hosteslerle konuştuk: "Günde 15-20 saati buluyor çalışma süremiz... Bunakarşılık hakkımızı alamıyoruz. Çalışma koşullarımız oldukça güç. Tehlikeli bir mesleğimiz var. Edirnekapı şehitliğinde yatan arkadaşlarımızı unutmadık. Bütün bunlara karşın elimize eçen para 7500 lirayı geçmiyor. En fazla alanımız ise 12 bin lira alıyor.

NEDEN UÇ—SEN'E GEÇMİŞLER?

Biz Uç-Sen'e emeğimizin hakkını tam alalım diye geçtik. Çeşitli baskılarla sendika değiştirdiğimiz söylentileri yanlıştır. Biz kandırılacak kadar bilgisiz değiliz. Pilotların bulunduğu bir sendikanın işveren üzerinde daha etkili olacağı inancındayız. Pilotlardan kurulu bir sendikanın istemlerini, işverenlerin iteleyemiyeceği kanısındayız.

THY PİLOTLAR DERNEĞİ BAŞKANI "ONLARIN GREVLERİNE KARŞI DEĞİLİZ"

THY Pilotlar Derneği (TALPA) adına bir açıklama yapan Kerram Karagözoğlu HAVA-İŞ'İN uyguladığı greve katılmadıklarını bildirerek şunları söyledi: "Toplu sözleşme "uçucu"larla ilgili bir açıklık getirmedi. Pilotların güvenceleri askıda kaldı. Bu nedenle greve katılmıyoruz. Burada çalışan 400 kaptan pilot ve uçucu hosteslerden bir kısmı Uç-Sen de örgütlendik. Hava İş, "tavanı tabana yaklaştırma" girişimi ile bizleri kapıcılarla aynı konuma getiriyor. Böyle bir şey olmaz. Onun için ayrı bir sendikada toplandık. Onların grevine karşı değiliz. Hayırlı olsun... Biz de emekçiyiz, bir emekçi hak kavgası yaparken, diğer emekçiler onların işine köstek olamaz. Hosteslere baskı yaptığımızı söylüyorlar. Biz kimseye baskı yapmadık, bu iddialar asılsızdır. Tümüyle, Hava-İş'in bizlere karşı ilgisiz kalması istemlerimize kulak asmaması üzerine ayrı bir sendikaya yöneldik"

NE OLACAK?

Hava-İş'in grevi sürerken ve işveren lokavtında diretirken şimdilerde en çok sorulan soru şu: Ne olacak?

THY'deki grev ve lokavtla ilgili gelişmeleri ; sendikal çevrelerin bilim adamlarının yaklaşımlarını; işverenin, sendikanın, emekçilerin görüşlerini yansıtmaya çalıştık. Yazımızın ilk bölümünde de aktardığımız gibi THY'de olup bitenler Demirel Hükümeti'nin genelde uyguladığı ekonomi politikadan bağımsız değildir. İşveren hem ücret artışlarını düşük tutmak ve hem de işçi çıkarmak istemektedir. Toplu sözleşme görüşmelerinde işverenin yüzde 13'lük ücret artışı önerisi ile "kadro istihdam kurulu"nun tümüyle kendi denetimine alma yönlü diretmesi, bu yöndeki düşüncelere birer kanıt olmaktadır.

Kuşkusuz THY'deki gelişmeler içinde en önemli noktalardan biri de Uç-Sen diye ayrı bir sendikanın örgütlendirilmiş olmasıdır. Sendikanın kurulmasına önayak olan pilotlar ve hostesler, Hava-İş'in kendi sorunlarına eğilmediklerini belirtiyorlar Bu savın geçerliliği şu ya da bu ölçüde tartışma konusu yapılabilir. Ne var ki, THY'nin tarihi kesitten geçtiği bir dönemde, hakların alınabilmesi, tek bir yürek ve tek bir yumruk olmayı zorunlu kılmaktadır.

—SON—

THY'deki grev sürüyor. İşçiler işverenin yuzde 13'lük ücret artışı önerisinin, hayat pahalılığının astronomik düzeylere vardığı, günümüz koşullarında "komik" değil, komikten de öte bir öneri olduğunu ileri sürüyorlar.

Ne işe yarar "Üstün insan?"

Amerika Birleşik Devletleri'nde Nobel sahibi bilim adamlarının spermleri ile zeka düzeyleri yüksek bazı kadınların döllendirilerek üstün insan yetiştirilmesini amaçlayan bir program yapılmıştır. Üstelik bu programı Californialı bir işadamı olan Robert Graham düzenlemiş.

Evet, 1980'lerde meydana geli yor bu olay. Yani Almanya'da Hitler faşizminin yıkılışından yıllar sonra, hem de Amerika'da "Üstün insan-üstün ırk" Teorileriyle yola çıkıp Gazi Koşusu için saf kan beygir yetiştirmeye benzeyen bu işlemlerle meydana gelecek insanların neye benzeyeceği ve neler yapabileceği malumdur zaten.

Yıllardır bu ilkel düşünce şu veya bu şekilde insanların karşısına çıkmıştır bu güne kadar. Kafataslarının yarıçapını ölçüp insanların düşüncelerini bu kemik yapısına göre, değerlendiren hepimizin bildiği gibi faşizmin ta kendisidir.

Ülkemizde de bu ırkçı teorilerden yola çıkanlar yok mudur? Faşizmin tüm metodlarını eksiksizce uygulayabilenler bir gün gelipte, "filancayla falancanın çocukları memleketimiz için çok hayırlı işler yapabilir" demiyecekler midir?

İzleyeceğiz ve göreceğiz.

Bizim asıl merak ettiğimiz nokta, "üstün insan" yetiştirmek için bu güzelim fikirleri üretebilenler.

Acaba onlar da mı bir bilim adamının spermi ve zeka düzeyi yüksek bir hanımefendi döllendirilmesinden meydana geldiler?

Yoksa sayın işadamı Robert Graham, bu ilginç işlemden meydana gelecek "üstün insan"ı azgelişmiş ülkelere mi ihraç edecek?

Türkiye için hiç tasalanmasın. Bize bir tanesi vetivor şimdilik.

•••

Cin zeka Amerikalıların "üstün insan yaratma hikayesi" bize Bernard Shaw'un ünlü fıkrasını anımsattı.

Yazar bir davette çok güzel bir kadınla karşılaşır ve sohbete koyulur. Güzeller güzeli hanımefendi iyidir hoşdur da biraz aptalcadır. Ünlü yazardan pek hoşlanan hatun Shaw'a "Sizinle evlensek" der "ne harika bir şey olurdu". "Sizin zekanız ve benim güzelliğim birleşince dünyanın en mükemmel çocukları dünyaya gelirdi." Shaw yanıtlar güzel hanımı; "Güzel iyi hoş olurdu da hanımefendi ya tam tersi olursa nasıl olurdu acaba?

Evet, Amerikalılar da üstün insan yetiştiriyoruz derken geri zekalılarına yenilerini eklerlerse hiç şaşmayalım...

Fesüphanallah...

Bütçe görüşmeleri sırasında parlamentoda çok ilginç konuşmalar oluyor.

Bunlardan birini dışişleri bakanlığı bütçesinin gürüşülmesi sırasında CHP Çanakkale milletvekili Altan Tuna yaptı. Tuna önce Türkiye'nin ABD'si SİA'sı, AET'si, OECD'si, Dünya Bankası, ve IMF'si ile içiçe hale geldiğini belirtti,. Sonra da dış yardımlarla ilgili olarak Türkiye'nin durumu konusunda şöyle dedi.

"Hele şu IMF: yıllardır yardım gelecek inşallah Türkiye önlem aldı maaşallah, yardım geriye kaldı fesüphanaallah örgütü oldu çıktı başımıza"

Altan Tuna'nın tanımını özetlersek IMF hakkında "inşallah, maaşallah, fesüphanallah örgütü" diyebiliriz. Fesüphanallah.... fesüphanallah....

Yaşar GÖREN

Anarşiye çözüm bulunacakmış...

Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal, sporun yapıldığı yerde siyaset yapılmadığını ve herhangi siyasi bir olayın olmadığını belirterek, bu durumun sevindirici olduğunu söyledi.

İşçiler öğrencilerve memurlar spor yapamadığı için siyaset yapıyorlar. Bu durumu önlemek için bu seneki Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın bütçesini artırdık.

—Öğretmenleri, öğrencileri, işçileri ve yavaş yavaş köylüleri stadyumlara dolduracağız. Her köye, her kasabaya ve her mahalleye bir stadyum yapacağız. İsterlerse yüzme havuzu hatta isterlerse kayak yapabilmeleri için kar yağdırırız.

Spor yapsınlar ne yaparlarsa yapsınlar ama siyaset yapmasınlar.

Yetkili makam hangisi?

Okulların ikinci yarı yıl dönemine girmeleri nedeniyle bir ilkokulu ziyaret eden Vali Nevzat Ayaz'ın neşesini ve çocuklarla kurduğu iyi ilişkiyi bu fotoğraftan başka hiçbirş şey yalanlıyamazdı. Makinanın azizliğine uğramaktan kurtulamayan Nevzat Ayaz, tevekkeli boşuna demiyor, "gazetecilerin fotoğraf makinalarına güven olmuyor" diye. Aslında sorduğu şu soruya aldığı yanıt nedeniyle Nevzat Ayaz'ın bir yerde neşesi de kaçtı. Okul gezisi sırasında: "Söyleyin bakalım çocuklar, Valinin ilin can ve mal güvenliğini sağlarken görevini yerine getirirken, kendisinden sonra yetkili olan makam hangisidir? Çocuklardan biri parmak kaldırdı ve, "Sıkıyönetim" dedi.

Çivileme

İllüzyonistler!...

Renkli basın "Belediye çöpçüleri ayda 10 bin TL net maaş alıyor" diye başlık atar.

Renksiz TRT işini bilir iş adamlarını ekrana çıkartır. Emekçilere ayda 28 bin TL verildiğini ilan ettirir.

Boyalı basını anladık, yığınların gözlerini boyuyor. Devletin TRT'sine ne buyrulur?

Efendim, TRT de bu boyanın üzerine cila çekiyor...

Vural AHI

Konstrüktivizm ve Bertolt Brecht

Dr.Dikmen G.UÇARER

Özeleştirisel sanat modern sanatın mihenk taşıdır. Tabii ki her dönemde sanatçılar içinde bulundukları ortamda sanata yönelik sorunları çeşitli açılardan incelemişler ve belirli noktalar üzerinde durmuşlardır. Ne var ki, son yıllarda bu tür sorunların değişik bir mantık düzeyinde izlendiği ve yeni biçimlerde ele alınmaya başlandığı gerçektir. Bu yaklaşım özellikle görsel sanatlarda belirginleşirse de oyuncu - seyirci ilişkilerinin değişik düzeylerde incelenmesinin sürdürüldüğü çağdaş tiyatroda da yeni bir aşama olarak dikkatleri çeker. Burada ilginç bir gelişim, oyun yazarlarının eleştirisel yaklaşımlarının tamamen sanatları içersinde yoğrularak ortaya çıkan yapıtların birer sanat bildirisi niteliğini kazanmalarıdır.

İki savaş arası yıllarının en önemli oyun yazarlarından biri olan Bertolt Brecht de sanatta özeleştirisel akımın başarılı uygulayıcılarındandır. Brecht'in sahne tekniği, tiyatro olayının gerçek dışılığını vurgulayan bir tekniktir. "Mezbahaların Johannası"nda yazar şöyle der: "amaç sadece olayları sergilemek değil, bunların tiyatroya ne şekilde uygulanabileceğini göstermektir." Bu sözler sanat ve yaşam arasındaki ayrımı belirginleştirmektedir.. Sahne tekniği ve oyun biçimi ile Brecht seyirci ile sahne arasına estetik uzaklık koymuştur. Brecht sahnede İlüzyon (yanılsamaya) yer vermez. Amaç seyircinin sahnedeki kişilerde kendini görmesini engellemektir. Brecht oyuncusu sahnede canlandırdığı tipin kişiliğine girmez. Doğu tiyatrosundaki sembollerden esinlenen oyuncu için "gestus"un ayrı bir önemi vardır. Jestlerde içgüdüsel davranışlara değil stilizasyona gidilmesi gereklidir.

Konstrüktivistlere göre sanatın belirgin amacı gündelik yaşamda yararlı nesneleri yaratıcı bir eylem içersinde kulanmaktır. Estetik bir görünümü olmayan taş, teneke, tahta, tel vb. gibi nesnelerin resim sanatı ile kaynaştırılması bu tür bir çalışmanın amacını saptayamayan toplumu elbette şaşırtacaktır. Öte yanda konstrük[...]st ressamlar iki boyutlu ilüzyonist pe[...]den koparak üç boyutlu yapıtlara yönelmişlerdir. Bu "anti-ilüzyonist" yaklaşım-nesnenin kendi varlığındaki yaratıcılığı sanat yapıtı içersinde kanıtlaması-Brecht'in sahne düzeninde belirginleşir. Bu düzende ilüzyona yer yoktur. Olaylar parlak ışık altında ve yalın bir dekor içersinde sergilenir. Brecht gibi konstrüktivistlerin de sanata yaklaşımı sanatı öğreticiliğinin yanı sıra izleyiciyi yargıya yönelten bir bütün olarak görmeleridir.

Brecht yorumlarında olduğu gibi konstrüktivist sanat yorumları da propaganda ögeleri taşır. "Sanat için Sanat" açısından bakıldığında bu bir etken olmayabilir, ama genel sanat bütünü gözönüne alındığında bir bina inşaatında gerekli olan daha az önemli yapı malzemesi ile aynı ölçüde değerlendirilecektir.

Brecht'in kullandığı yabancılaştırma efekti konstrüktivistlerin "gerçek efekti" ile eşdeğerlidir. Bu "gerçek" ilüzyonist gerçek olarak düşünülmemelidir. Yapısını bütün çıplaklığı ile sergileyen bir toplumsal sanat ögesidir. Brecht'in ve konstrüktivistlerin özeleştirisel sanatı, dikkatleri gösterinin yapısına çekerek sanatı çalışmaların bir parçası olarak sunmak amacını taşır.

İstanbul Liseleri Tiyatro Örgütü

● TİYATROLARDA İZLEYİCİ AÇISINDAN BİR GEÇİŞ DÖNEMİ YAŞANIYOR. 1930–1940 YILLARINDA HAFTADA BİR DEĞİŞEN OYUNLAR 1960'LARDA AYDA BİR DEĞİŞMEYE BAŞLADI. AYNI ŞEY GÜNÜMÜZ SEYİRCİSİ İÇİNDE GEÇERLİ. SEYİRCİ YAPISAL ÖZELLİĞİNE UYGUN TİYATROSUNU DA BİR SÜRE SONRA SEÇMİŞ OLACAK

Ferda VOLKAN

Halkı düşünce birliğinde kaynaştıran, sanatçı ile seyircisini düşünce alışverişine iterek geniş halk kitlelerine kısa yoldan mesajlar ileten, hızlı gelişimler yaratan bir sanat dalı tiyatro. Bu etkin eğitim aracından yararlanma düşüncesi 1970 yılında İstanbul Lise ve dengi Okulların Tiyatro Kollarını bir araya getirdi ve İLTÖ'nün oluşumu sağlandı.

4. İ.L.T.Ö şenliğinde Üsküdar Kız Lisesi'nin oynadığı Küçük Prens oyunundan ilginç bir an.

İstanbul Liseleri Tiyatro Örgütü İLTÖ, amatör olarak tiyatro sanatı tutkusuyla dokuz yıl çalışmalarını sürdürdü. İlk beş yıl yalnız İstanbul Liseleri arasında yapılan bu yarışma daha sonra yedi bölgeye ayrılan kırk ilde sürdü. Bu illerdeki yarışmalar Türkiye Lise ve Dengi Okulları Tiyatro Şenliğine katılacak liseleri seçti. Şenlikler; kültürel oluşumun etkin zincirleri olarak doğal kaynaklardan yola çıkarak tiyatroda bireysellikten kollektifliğe dönüşümü sağlamak yolunda olumlu çalışmalara sahne oldu. Bu çalışmalar tiyatroya yeni görünümler, yeni boyutlar getirebilecek birikimler yarattı.

Tiyatromuzda birçok topluluğun yittiği, ödenekli tiyatroların izleyici bulamadığı bir devrede İLTÖ umut olarak belirdi. Birçok alanda olduğu gibi tiyatroda da yeni yetişen kuşakta olumlu bir gücü açığa çıkardı. Amatör tiyatroya kollektif bilinci ve sağlıklı oyunları getirmiş olması profesyonel tiyatroya da itici güç kazandırdı.

Bu olumlu çalışmalar geçen yıla kadar sürdürülebildi ancak. Geçen yıl Anadolu Lisesi'nin oyunu öğretmenlerce sıkıyönetime sunuldu, sıkıyönetimin sakıncalı olabilir düşüncesiyle valiliğe temennide bulunması, şenliğin valilikçe yasaklanmasına yol açtı. Bu yılki girişimler de durdurulmuş durumda. Şu sıralarda liselerdeki tiyatro kolu çalışmalarının müdürlüklerce yasaklanmasına gidiliyor. Öğrenciler bu olumlu çabalarını gizlilikle sürdürmeye itiliyor desteklenmeleri gerekirken.

Bu arada Kadıköy Şehir Tiyatrosu'nda amatör etkinliklere olanak tanınıyor. Bunlardan biri de İLTÖ çalışmalarının tiyatro bünyesinde sürmesi. Ancak şenlik haline gelebilmesi Milli Eğitim Bakanlığı'nın yazılı iznine bağlı.

Görüştüğümüz Kadıköy Şehir Tiyatrosu Bölüm Başkanı Haluk Şevket, amaçlarının amatör tiyatrocu gençlerin profesyonel sahnelerde staj yapmalarını, yönlenmelerini sağlamak, tüm sahne sanatlarını bir bütün kabul edilerek tiyatro, bale, resitaller, pandomim ve orkestra konserlerini birlikte yürütmek olduğunu belirtti. Amatör etkinlikleri sergileme kararı aldıklarını da sözlerine ekledi. Bunların yöntemsel çalışmalar şekline dönüştürülmesi ve sanatçılara destekletilmesi de gerçekleşmesi istenen çabalar.

Günümüzde köydenkente olan göçler seyirciyi de değiştirmiş durumda. Yeni seyirciye sunulacak oyunlar da farklı olmak zorunda. Tiyatrolarda izleyici açısından bir geçiş dönemi yaşanıyor. 1930-1940 yıllarında haftada bir değişen oyunlar 1960'larda ayda bir değişmeye başladı aynı şey günümüz seyircisi için de geçerli. Seyirci yapısal özelliğine uygun tiyatrosunu da bir süre sonra seçmiş olacak.

Kadıköy Deneme Sahnesi, Halk Eğitim Merkezi bünyesinde bir çalışma gerçekleştiriyor.

Haydarpaşa Teknisyen Okulu öğrencilerinden bir grup 'Büyük Otmanlar' oyununda

Haluk Şevket ve Oben Güney amatör genç tiyatrocuların bu sahnede çalışabilmesi çabalarını sürdürüyor. Bu çabaların yeni oyuncular, yeni bakışlar ve nitelikler kazandırabileceği kanısı yaygın.

Günümüzde tiyatro vazgeçilmez çağdaş bir tutku durumunda. Yapay engellemelerle de ortadan kaldırılamaz nitelikte.

TİYATRO—TİYATRO—

Seyirci Seçmek

MUSTAFA SERCAN

Gecekondu seyircisine göre hazırlanan "Açan Açana" adlı oyundan bir görünüm..

Tiyatro, öbür sanatlardan daha çok "seyircisiyle var olan bir sanat"-tır. Çünkü, tiyatroyu en az ögesine indirgediğimizde, oyuncu ve seyirci kalır. Seyirci tiyatronun vazgeçilmez ögelerinden biri.

Tiyatronun vazgeçilmez ögelerinden biri olan seyirci, tiyatroya nasıl etkir? Elbette ki belirleyici olarak Tiyatronun belirleyici ögelerinden biri Olan, seyirci etkenini şöyle etraflıcı incelemekte yarar var.

Sınıflı bir toplumda, toplumun maddi ve manevi kültürü sınıflara göre bir bölünmeye uğramıştır. Sanat da manevi bir külür olarak sınıflara göre hatta sınıfın belirli katmanlarına göre bölünmüştür. Bu nedenle, burjuva sınıfının sanatı, sanat zevki ayrı, işçi sınıfınınki ayrıdır. Burjuva sınıfı da yine kendi sınıf katmanlarına göre, küçük burjuva ve büyük burjuva sanatını ayırmıştır. Türkiye'de henüz palazlanmaya başlayan, Batı'dakinden farklı bir gelişme gösterdiğinden ve henüz 60 yıllık bir geçmişi olduğundan burjuva sınıfının köklü bir sanatı oluşmamıştır. Ama emperyalizme bağlı olarak oluşmaya başladığı söylenebilir. Ancak bu ayrımı Batı'da daha açık ve net olarak görmekteyiz.

Türkiye'de entellektüel burjuva ve küçük burjuva katmanları, özellikle Batı'da incelmiş, ayrıntılaşmış sanat gösterilerinden, baleden, operadan, klasik müzikten, psikolojik tiyatrolarından hoşlanıyor. Oysa emekçi kesim çoğunlukla halk müziğinden, halk oyunlarından, burjuvazinin bilniçle halka benimsetmeye çalıştığı "minibüs müziği"nden, vurdulu kırdılı filmlerden, seks filmlerinden hoşlanıyor. Gidebilirse yine aynı çizgideki tiyatrodan.

"Genç ressamlara çağrı" başlıklı yazısında Brecht, "resimlerinize bakacak olanların alışkanlıklarını çizin" diyor. Bu anlayışı tiyatroya uyguladığımızda, seyircinin alışkanlıklarını saptamak ve bu alışkanlıklardan yola çıkmak zorunda olduğumuzu görürüz.

Seyircisini devrimci bir yönde değiştirmek üzere yola çıkan devrimci tiyatrolar bir seyirci araştırması, seyirci çözümlemesi yapmak ve bu araştırmaların sonunda vardıkları sonuçlardan hareket etmek zorundadır.

Seyircinin alışkanlıklarına göre, davranmak elbette ki onun alışkanlıklarını temel alarak ama bu alışkanlıklar üzerine doğru yönde değişimi gerçekleştirmekle olur. Yoksa yalnız bu alışkanlıklara göre yapılan tiyatro "kitle kuyrukçuluğu" anlamına gelir ki, bu da seyirciyi doğru yönde değiştirmek şöyle dursun, onu geriletecektir. Bu noktada oldukça duyarlı bir denge noktasıdır. Bu duyarlı dengeyi iyi kuramazsak, denge ögelerinden biri ağır basarsa; terazinin bir gözü kitle kuyrukçuluguna, bir gözü de kitleden kopukluğa varır. Tüm devrimci çalışmalarda olduğu gibi tiyatroda da bu dengeyi kurmak zorundayız.

"Halka ses yöneltmeyi amaçlayanı halk anlamalıdır" (Brecht) (2). Temel sorunumuz seyircimizi değiştirmek olduğundan seyircimize, bizi anlayabileceği bir dille, söylediğimizi dinletebileceğimiz bir öz-biçim dengesiyle gitmek zorundayız.

Her tiyatro gibi, devrimci amatör tiyatrolar da seyircisini seçmek zorundadır. Öbür bütün tiyatrolardan ayrı olarak; bilinçle, seyircinin maddi çözümlemesinden varılan sonuçlara dayanarak yapmak zorundadır bunu.

Devrimci demecin, tiyatro yoluyla seyirciye götürülmesi ve tarihin gelişimi doğrultusunda seyirciyi değiştirmek amacıyla yola çıkıldığına göre hangi katmandan seyircinin seçildiği önemli değildir

Elbette amaca uygun olarak en elverişli seyirci seçimi, toplumun çoğunluğunu oluşturan, en dinamik toplumsal güçlerin seyirci olarak seçilmesidir. İşçi, köylü, emekçi kesim hem de toplumun en dinamik güçleri olduklarından devrimci amatör tiyatroların amaçları doğrultusunda değiştirilmek üzere seyirci seçilebilir. Ama, en uygun seçim bu olmakla birlikte bu toplumsal kesim dışında kalan sınıf ve katmanlar da devrimci yönde değiştirilmek üzere seyirci olabilir.

(1) :Sosyalist Gerçeklik ve Toplum — B.Brecht — Sayfa: 25
(2) :A.G.Y. Sf: 58

Devlet Halk Dansları Müdürlüğü'nde çalışma esasları belirlendi

● PROVA YAPILIRKEN YEMEK, İÇMEK, SAKIZ ÇİĞNEMEK, ÖRGÜ ÖRMEK, KONUŞMAK, GÜLÜŞMEK YASAK.

Turizm ve Tanıtma Bakanlığı'nda, Türk Folkloru ve Türk Halk Danslarını çağdaş seyirlik sanatları düzeyine çıkarmak amacıyla kurulan "Devlet Halk Dansları Müdürlüğü"nün örgütlenme ve çalışma esaslarını belirleyen yönetmeliğin yürürlüğe girdiği bildirildi.

Yönetmeliğe göre, Devlet Halk Dansları Müdürlüğü'nün, Türk Folkloru ve özellikleTürk Halk Danslarını, müzik ve giysilerini özünü bozmadan, çağdaş yorum, yöntem ve olanaklarla yeniden biçimlendirip, çağdaş seyirlik sanatlar düzeyine çıkarma, gerekli elemanların eğitim ve yetiştirilmesi çalışmalarını sürdüreceği, uluslararası etkinliklere de katılacağı belirtilen açıklamada bir takım disiplin önlemlerinden de söz edildi. Yönetmeliğin bu maddelerine göre, Halk Dansları Müdürlüğü'nde çalışan görevliler, ticaret yapamayacak, kazanç gözeterek bir başka işle uğraşamayacak, kuruluş programı dışındaki her türden sanat çalışması için yönetimin iznini alacak, ayrıca, çalışma yerinde yemek yiyip içki içemeyecek, sakız çiğneyemeyecek, örgü öremeyecek, gazete okuyamayacak, yüksek sesle konuşup gülüşemeyecekler.

Yönetmelik bunlar dışında, görevlilerin, kurumu, yöneticileri küçük düşürücü açıklamalar yapmalarını, siyasal nitelikte yazılar yazmalarını ve siyasal tartışma yapmalarını da yasaklıyor.

Biçimsel plastikten Kafkas Tebeşir Dairesi'ne

Hayati ASILYAZICI

Plastik sanata boya ile resmi ve çizgiyi getiren ilk büyük ve öncü ustadır Leonardo da Vinci. Çizgiyi resme deneysel çalışmalarla katan bu ünlü sanatçı biçimsel çizgiciliğe karşıydı. Bu soy tavrıyla belki de Boticelli'-yi kınıyordu Leonardo da Vinci. Biçimcilik, içeriği boğmadığı ölçüde başarıya ulaşır. Ancak, plastik sanatların evrimi ve devrimi olmasaydı, sahne sanatında bu denli uzaysal yaklaşım oluşabilir miydi? Sanmam. Ne ki, Josef Szajna (Yusef Şayna), 1978'de Caracas'ta düzenlenen Uluslararası Tiyatro Şenliği'nde temel görüşünü, fezaya yönelik bir görsel sahne sanatının özelliklerine yönelik bildiri sunmuştu. Plastik sanatın geniş boyutuyla büyükbir alışverişi olan sahne sanatının çizgisel ve görsel resim anlayışı çağlar boyu dekor-giysi yönteminde kullanılagelmektedir. Bu nedenle Dürer'le Rembrandt iki ayrı özellikle çağlarını vurgulamışlardır. Dürer'de resim, kara bir zemin üzerine; Rembrandt'taysa karanlık zemin üzerinde aydınlığı yetkin bir kullanımla resim sanatında devrim yapmışlardır.

Antik Yunan Tiyatrosu'nda gördüğümüz içeriğe dönük biçimsel özün çağdaş anlayışlı somut üslubunu Jerzy Grotowski'nin Labratuvar Tiyatrosu'nda yönetmen olarak Grotowski'de, dekor giysi yapımcısı olarak Jusef Szajna'da, onların yorumlarında; Tadeusz Kantor'un plastik yöntemli sahnelemelerinde görürüz. Giderek kalabalık oyunculu yapıtların hazırlanılışında, yazar-dekor-giysici ve yönetmen olarak Jusef Szajna'da özgün örneklemeler yer alır. Günümüz tiyatrosunda bu soy yaklaşım, çağdaş yöntem biçimine dönüşmüştür. Örneğin, Dostlar Tiyatrosunda oynanmaya başlanan Bertolt Brecht – Can Yücel'in Kafkas Tebeşir Dairesi'nde görüyoruz. Mehmet Ulusoy'un sahnelediği oyunun biçimsel bildirisi yıllardır örneklemeye çalıştığım bir tiyatro olayıdır. Buradaki olay, bütünseldir: Kuzgun Acar'ın maskları, Metin Deniz'in dekorları, Ulusoy'un yönetmenliğinde Çağdaş Tiyatronun günümüzdeki önemini vurgulaması bakımından ilginçtir. Diyenler çıkabilir. Biçim, özü özenle kapatmıştır denilebilir. Modern tiyatronun ağırlığı plastik kaygıda toplanıp amacından uzaklaşmamışsa, giderek öze yaklaştığı gerçeği çıkar. İstenen dekor-giysi ve masklar ve yorum gerçekleştirilince evrensel anlamda bir boyut kazanır tiyatro sanatı. Burada kullanılan malzemeler bizim sanatçılarımızın çabalarıyla Fransa'da gerçekleştirilmişti. Yönetmeni bizim sanatçımız. Ama Batı'ya gidince olaya bambaşka bir açıdan yaklaşmış ve başarılı bir çalışma ortaya konmuştur. Şimdi bu ulusal tiyatromuzun bir ürünü olmuyor mu?

Kafkas Tebeşir Dairesi'nde yaratıcılık var, aktarmacılık yok. Biz de yaratıcılığa öykünmüyor muyuz? O halde, olanaklar sağlanınca, Türk sanatçılarının kollektif üretimi değişken tiyatro kavramı verilince ortak özellikleri içeren, ya da bu özellikleri veren görsel bir yapımı sergilediği söylenebilir. Olaylarda eksiksiz bir ölçüt arayıp, yanılabilen insan kafası anlayışı ile yaklaşıp değerlendirmeyelim. Sürekli araştırmayı yegleyelim. Durmadan arayan sanatçı yaklaşımına ülkemiz tiyatrosu için "Kafkas Tebeşir Dairesi" iyi bir örnektir.

Kollektif bir sergilemede, kollektif başarı söz konusudur. Bertolt Brecht'in "Kafkas Tebeşir Dairesi"nin iyi çevirisi, başarılı kurgusu Can Yücel'in Türkçesi ile korunmuş olması biçimsel yaklaşımı ile denge sağlıyor. "Kafkas Tebeşir Dairesi" oynanışın bütünselliğe ulaşması, biçimselliğe içsel yaklaşımda paralellik getirmesiyle dikkatleri üzerinde topluyor.

Devlet Tiyatroları'nda baskılar yoğunlaşıyor

● Dört sanatçıya 6 ay işten uzaklaştırma cezası verildi.

● Yönetmen Yücel Erten'in sözleşmesi feshedildi

Ankara Devlet Tiyatrosu Sanatçılarından İstemi Betil, Levent Özdilek, Teoman Gülen ve Tarık Ünlüoğlu'na 6 ay süreyle işten uzaklaştırma cezası verildi.

Uygulamaya gerekçe olarak, sanatçıların, İngiliz bir yönetmen tarafından sahnelenen, Shakespeare'in "Macbeth" adlı oyununun provalarına katılmamaları gösterildi.

Genel Müdür Sanat Yardımcısı Bozkurt Kuruç, konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada şöyle dedi:

".. İngiliz Yönetmenin gelmesinden kısa bir süre önce asılan oyun programları, 'Macbeth' adlı oyun için yeterli sayı ve nitelikte sanatçıyı serbest bırakmadığı için, Genel Müdür Cüneyt Gökçer, ya konuk yönetmeni geri göndermek ya da oyunlardan birini ertelemek seçeneklerinden ikincisini seçmiş ve bir bölüm sanatçıyı 'Macbeth'te görevlendirmiştir. Bu sanatçılar ise kararlara uymayarak provalara gelmemişlerdir."

Kuruç, sanatçıların sözleşmenin 63. maddesi uyarınca cezalandırıldıklarını da belirtti.

Sözkonusu uygulamalar konusunda bir açıklama yapan sanatçı temsilcileri ise, Devlet Tiyatroları yeni yönetiminin, başlangıçtaki "oyun kaldırma" uygulamasının kamuoyunda gördüğü tepki üzerine, ilerici nitelikli oyunların oynanmasını engellemek amcıyla böyle bir yöntem bulduğunu belirttiler. Cüneyt Gökçer yönetiminin, Mc Carthy soruşturmalarını konu alan "Dosya" adlı oyunu kaldırmayı önceden planladığını, şimdiki uygulamaların da bu planın bir bölümü olduğunu belirttiler.

GOGOL PALTO CEMAL KARABAŞ

AKAKİY AKAKİYEVİÇ UZUN UZUN DÜŞÜNDÜ, SONUNDA GÜNLÜK GİDERLERİNİ EN AZINDAN BİR YIL İÇİN KISMAYI DÜŞÜNDÜ...
GECELERİ ÇAY İÇMEM... MUMDA ALMAM (TEMİZE ÇEKMEM GEREKEN YAZILARI EV SAHİBİNİN ODASINDA ÇEKERİM)..
AYAKKABIMIN ESKİMEMESİ İÇİN AYAKLARIMIN UCUYLA BASARIM YERE
ÇAMAŞIRCI KADINA İÇ ÇAMAŞIRLARIMI DAHA AZ GÖTÜRÜRÜM...
GECELERİ BİR ŞEY YEMEMEGE ALIŞTIRDI KENDİNİ: MİDESİ YERİNE RUHUNU BESLİYORDU... YAŞAMI DAHA DA ZENGİNLEŞTİ GARİPTİR... SANKİ SEVGİLİ BİR EŞ YAŞAM YOLLARINDA ONUNLA YANYANA YÜRÜMEYİ KABUL ETMİŞTİ...
VE BU EŞ, BÜTÜN BİR ÖMÜR BOYU DAYANACAK KALIN KUMAŞLI VE SAĞLAM ASTARLI BİR PALTODAN BAŞKA BİR ŞEY DEĞİLDİ.
AKAKİY AKAKİYEVİÇ BAYRAM İKRAMİYEN 60 RUBLE... BELKİ İHTİYACIN VARDIR
KARARSIZLIĞI SİLİKLİĞİ KENDİ KENDİNE YOK OLDU. KİŞİLİĞİNİN O BULANIK VE ÇEKİNGEN YÖNLERİNDEN SIYRILDI
KÜRK BİR YAKAYA NE DERSİN, AKAKİY AKAKİYEVİÇ?
İŞLER UMDUĞUNDAN DA İYİ GİTTİ.
60 RUBLE BAYRAM İKRAMİYESİ, 40 RUBLE KUMBARADAN VE KEMERLERİ SIKMADAN 80 RUBLE..
VE TEKDÜZE ÇARPAN YÜREĞİ HIZLA ÇARPMAYA BAŞLADI...
11

SEYİRCİ GÖZÜYLE

Görülmesi zorunlu bir oyun "Karar 71"

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu Fatih bölümünde tiyatro tarihine geçecek, şu sıralar nadir rastlanabilen bir oyun sergileniyor. "KARAR 71" ya da "1968'den 1971'e"

Ülkesinin insanlarının daha mutlu ve özgür yaşaması için, düzeni değiştirmek, emeğin düzenini kurmak için, sosyalizm için soyunan herkese tarihsel sorumluluklar ve görevler düşmektedir. İşte bu tarihsel sorumluluğun bilincinde geleceğe belge olacak bir oyun yazdığı için Cengiz Gündoğdu'yu yürekten kutlarım.

Bugün ülkemizde emperyalizmin güdümünde getirilmek istenen faşizme karşı; dışa bağımlı tekellerin ve parababalarının sıvazladığı iktidarların gerici, baskıcı, tutarsız politikalarına karşı; çağdaşlaşma doğrultusunda toplumsal bir muhalefet oluşmuştur. Yine bu süreçte sosyalizm mücadelesinde tarihsel sorumluluğu bilincinin dürtüsünde çeşitli çatılar altında toplanmış insanlar da var bu ülkede. Bütün bunlar olanakları ölçüde çeşitli alanlarda adım adım hedefe doğru yol almaktadırlar. İşte bu yolda bir ışık "KARAR 71"

1968-71 yıllarının tüm olaylarını tarihsel incelemelerle örnekleriyle, kıssadan hisseleriyle karşımıza çıkan "Yazıcı", olayların ilginç yanlarını seyirci önünde sergilettirerek tarihi yorumunu yapıyor. 71 öncesinin devrimci hareketinde yer alan gençlik örgütleri, işçi partisi, sendika liderleri, aydınlar bu oyunda yer alıyor. Egemen sınıfların tepişmeleri, sövüşmeleri ve postlarının delinmemesi pahasına birlikte hareket etme zorunluluğu bu oyunda yer alıyor. 12 mart olayının baş oyuncuları ve tarihi rolleri bu oyunda yer alıyor. Aydınlığa çıkışın mücadelesinin doğru ve yanlışları bu oyunda yer alıyor. Ne yandan bakılırsa bakılsın bir belge bir ışık "KARAR 71"

Cengiz Gündoğdu'nun bu başarılı yapıtını Burçin Oraloğlu yine aynı başarı ile yönetmiş. İBŞT'ye içinde bulunduğumuz tiyatro çıkmazı ve kısır döngüsünde böyle bir oyuna yer verdiği için teşekkür ederiz. Ayrıca bu oyunun çıkması için günümüz gerçeklerine sıcağı sıcağına ışık tutması bilinciyle yürekten kucaklıyan ve sahneleyen gönüllü ekibi de kutlarım. Her ne kadar aceleyle ve az prova ile programa konmuşsa da büyük bir özveriyle hazırlanmış emeğin ürünü "KARAR 71"

Namık CEYHAN

Zam geldi, et kuyrukları kalktı

HABER MERKEZİ

Et ve Balık Kurumunca satılan et ürünlerine uygulanmaya başlanan yüzde 400'lük zamdan sonra, özellikle dar gelirli insanların alış-veriş yaptıkları tanzim satış mağazaları önündeki kuyrukların ortadan kalktığı ve et tüketiminin azaldığı belirlendi. Türkiye'de bugün bir günlük asgari ücretle ancak 400 gram et alınabilirken, sorunun 1949 yılından buyana hiç değişmediği saptandı.

Halkın et satın alma gücü giderek düşerken, Et Balık Kurumu İstanbul Kombina Müdürü Kemalettin Narmanlı, yapılan son zamları savundu ve "gelen zamlar normaldir. Bakanlar Kurulu kararı ile kurumumuzun subvanse edilmesi (zararın devletçe karşılanması) kaldırılmıştır. Kendi yağımızla kavrulmamız gerekiyordu. Et fiyatları gerçek değerini bulmuştur" dedi.

HALK NE DİYOR

Artan hayat pahalılığı karşısında büyük geçim sıkıntısı içine düşen geniş halk yığınlarının yaşamlarını nasıl sürdürecekleri endişesi sürerken, Et Balık Kurumu mağazalarından alış -veriş eden halk, "bundan sonra et yemek hayal oldu" diyerek soruna çözüm getirilmesini istediler.

Eskiden kuyrukta bekleme pahasına da olsa bir kilo et yiyebildiklerini belirten ev kadını Nezahat Esin, zamlardan yakınarak şöyle konuştu:

"Arasıra buraya gelir et alırdım. Bu zamlardan sonra nasıl et alabileceğiz? Şimdiden düşünüyorum. Ne kadar et alabileceğimi, bütçemiz ve zaman gösterecek. Et tüketimimizi azaltmak zorundayız"

Kırtasiyeci Fikret Batmaz ise, eskiden bir günde yedikleri eti, bundan sonra 15 günde yiyeceklerini kaydederek, "buradan et alırken temiz et aldığım inancı vardı. Zamlardan sonra temizini aramayacağım. Yeter ki ucuz ve çok et olsun" diye konuştu.

Zamlara ilişkin görüşlerini açıklayan diğer kişiler de şunları söyledi:

NURETTİN ÇINAR: (TEZGAHTAR) "Aldığım maaşla ancak geçiniyorum. Boğaz tokluğuna gibi bir şey.. Bazan gelip et alıyordum buradan, şimdi temelli kısıntı yapmak zorunda kalacağım. Etsizliğe iyice alışacağa benziyoruz."

CEMAL SAYGILI: (EMEKLİ SUBAY) "Artık son yaşımda ömrüm uzun kuyruklarda itişip, kakışmakla geçmeyecek. Uzun kuyruklarda beklemeye hacet kalmadı. Çünkü kimse maaşının yarısını birkaç kilo ete yatırmayacak. Bundan sonra mağazaların önünde kimseyi bulamayacaklar."

KASAPLARIN GÖRÜŞÜ

Bu arada, kasaplar da, Et Balık Kurumunun canlı hayvan alımına yüksek fiyatla girmesinin piyasayı alt üst edeceği görüşünü belirterek, et satışlarının olumsuz yönde etkileneceğini söylediler. Et Balık Kurumunca yapılan zamların kendilerine de yansıyacağını bildiren kasaplar. bu durumdan sorumlu olmayacaklarını ifade ettiler.

KUYRUKLAR AZALDI

Et Balık Kurumunca et ürünlerine yapılan son zamlardan sonra bu mağazaların önündeki kuyrukların ortadan kalktığı gözlendi. Kasaplar ile birlikte aynı düzeye gelen et satışları da büyük ölçüde azaldı. Özellikle yoksul mahallelerde oturan dar gelirli kişilerin alış-veriş ettikleri Et Balık Kurumu mağazalarındaki kuyrukların ortadan kalkmasının, halkın et satın almadaki gücünün düşüşünden kaynaklandığı belirtiliyor.

Et kuyruklarının kalkması, halk arasında çeşitli esprilere neden oluyor. Kendisiyle konuştuğumuz bir yurttaş, "Demirel dememiş miydi kuyruklar kalkacak diye? Görmüyor musunuz, nasıl birden bire kuyruklar kalktı. Kuyruklar, mal bollaşınca kalkmaz ki sadece? Yap yapabildiğin kadar zam, halk alamasın, bak o zaman kuyruklar nasıl kalkar ortadan" dedi.

GÖSTERGE

(Baştarafı 3. Sayfada)

1. Yukarıda anlattığımız gibi bugünkü yasada kurumların vergi yükü yüzde 43'tür. Oysa bir operasyonla bu vergi oranı bu tasarıda yüzde 40'ın altında indirilmiştir. Şöyle ki,

a) Tasarıda yer alan III. madde ile kurumlar vergisine bir mükerrer 8. madde ekleniyor. Bu maddeye göre her şirket, hattâ yatırım fonları kârının yüzde 20'sini "Finansman Fonu" olarak ayırıp başka hiç bir formaliteye gerek kalmadan bunu kârından, vergi hesabından düşebiliyor. Yani bu yıl bir banka, örneğin Türkiye İş Bankası 1 milyar lira kâr ederse bunun ikiyüz milyonunu vergi hesabı dışı tutacak ve kalan 800 milyon liradan yüzde 50 kurumlar vergisi ödeyecektir. Böylece İş Bankası'nın toplam ödeyeceği vergi 400 milyon liraya, oran olarakta yüzde 40'a inecektir. Oysa bugün bu oran yüzde 43'tür.

Bu finansman fonu öyle bir lütuftur ki, bundan yararlanmayan kurum yöneticisini aptal saymak gerekir.

b) Aslında yeni tasarı vergi oranını eskisine göre daha da hafifletiyor. Gelir ve kurumlar vergisi yasalarına göre devlet tahvili gelirleri vergi dışında kalmaktadır. Devlet tahvili geliri elde eden bir şirket, bunu kurum kazancından düşer. Ama daha sonra ödeyeceği stopaj vergisi matrahından düşemez. Örneğin 1977 İş Bankası bilançosuna göre bankanın beş milyar liraya yakın tahvili vardı. Bunun büyük kısmının devlet tahvili ya da devlet tahvili gibi faizleri vergi dışı kalmış kurumlar (örneğin T.C. Ziraat Bankası. Emlak Kredi Bankası) tahvilleri olduğu bilinir. Şimdiki sistemde bu tahviller sadece kurumlar vergisi hesaplanırken (yani yüzde 25 için) vergi dışı kalacak, tasarıda ise bütün toplam oran için (yani yüzde 40 için) vergi dışı kalacak. Bu durumda bugünkü tasarıdaki esaslara göre bir bankanın vergisi gelirinin yüzde kırkının da çok altında kalmaktadır.

Kurumlar vergisinde sermayeye yapılan bağışları yarın da sürdüreceğiz.

HALK YILLARDIR ET YİYEMİYOR

HABER MERKEZİ

Yıllardır ete yapılan zamlardan, et pahalılığından bahsedilir durulur. Bundan 30 yıl önceki bir günlük gazete bu konuda şunları yazıyor:

"Pahalılıktan İstanbul'da halk et alamaz oldu. İzmir'de et buhranı çıktı. İstanbul'da fiat artışı, şehrin muhtelif semtlerinde ayrı ayrı şekillerde görülmektedir. Beyoğlu'nda koyun eti 450-500 kuruştur. Halkın daha fakir olduğu semtlerde ise, 400-430 kuruşa satılmktadır. Bu vaziyete göre, kenar muhitte bile, 400 kuruştan aşağı et yoktur. Belediyenin yaptığı tetkiklere göre birçok aile et alamamaktadır." (Hürriyet 20 Nisan 1949)

Yine aynı günlerde bir diğer gazete et fiatlarındaki hızlı artışlardan şöyle bahsetmektedir:

"Et durumu, tekrar günlük mevzu halini almıştır. Son onbeş gün içinde, fiatlar devamlı olarak yükselmektedir." (Vatan, 14 Nisan 1949)

Yıllardır sürekli şikayet konusu olan et fiyatlarındaki artış diğer malların fiyatları ile karşılaştırıldığında oldukça hızlıdır. 1940'da 0.5 TL. olan bir kilogram etin 1950'de 2.5 TL'ye, 1970'de 14.00 TL'ye ve Et Balık Kurumu'nun yaptığı % 400'lük son zamlarla birlikte ortalama 285 TL'ye çıkmıştır. Son 40 yılda et fiyatlarında yüzde 57 binlik bir artış olmuştur. Ücret, maaş taban fiyatı gibi gelirlerde görülen artış ise oldukça düşüktür. Türkiye son yıllarda gelire oranla etin en pahalı satıldığı ülkelerden biri haline gelmiştir.

Et fiyatlarının bu durumu, halkın hemen hemen tüm kesimlerinin sadece Kurban Bayramlarında et yüzü görmesine yol açmaktadır. Yapılan araştırmalar Türkiye'de son yirmi yıl içinde kişi başına yıllık et tüketiminin 12 ile 15 kg arasında değiştiğini göstermektedir. Halbuki, aynı yıllarda kişi başına ortalama yıllık et tüketimi Yunanistan'da 40.5 kg. İspanya'da 43.8 kg, İtalya'da 47.8 kg, Yugoslavya'da 34 kg, Batı Almanya'da 73.0 kg. Fransa'da 93.0 kg. İngiltere'de 75.0 kg'dır. Bütün bu rakkamlar halkın oldukça dengesiz beslendiğini, oldukça eksik hayvansal protein aldığını göstermektedir. Bilim adamları, halkın yıllardır sürekli bir gizli açlık ve bugün artık doğrudan açlık sorunuyla karşı karşıya kalmasının nedeni olan et fiyatlarının pahalı olması ve hızla artmasının esas olarak, et üretim ve dağıtım sistemine özel kesimin hakim olmasından kaynaklandığını belirtiyorlar. Aynı çevreler hayvan üretim düzeninin oldukça yetersiz olduğunu, devletin bu konuda yetersiz kaldığını söylüyorlar.

Gazi Eğitim Enstitüsü

(Baştarafı 1. Sayfada)

güvenlik kuvvetleri tarafından coplanarak dağıtılırken, Havza'da 6 öğretmenin açığa alındığı, Trabzon'un Tonya ilçesinde deyeni atanan okul müdürünü istemeyen lise öğrencilerinin derslere girmedikleri öğrenildi.

GAZİ EĞİTİM ÖĞRENCİLERİ DAĞITILDI

Öğretime açılalı iki gün olan Gazi Eğitim Enstitüsü'nde, bugüne kadar okula Fen İşleri alanında toplanarak giden öğrenciler iki gündür güvenlik kuvvetleri tarafından cop ve dipçikle dağıtılıyor.

İkinci yarıyıl derslerinin başladığı ilk gün, sıkıyönetimin okula topluca gelip gitmeyi yasakladığı gerekçesiyle güvenlik kuvvetleri tarafından cop, dipçik ve panzerlerle su sıkılarak dağıtılan öğrenciler, dün sabah saat 7.30 sıralarında yine aynı uygulamayla karşılaştılar. Güvenlik kuvvetleri tarafından dipçiklenerek dağıtılan öğrencilerden bazıları yerlerde sürüklenirken bazı öğrenciler de dipçik darbeleriyle yaralandı. Bu arada bir öğrencinin dipçikle kafası yarıldı.

Gazi Eğitim öğrencilerinin dün güvenlik kuvvetlerince dağıtılmasından sonra, derslere girmek üzere okul önüne gelen bazı öğrencilerin gözaltına alındığı öğrenildi.

HAVZA'DA ALTI ÖĞRETMEN AÇIĞA ALINDI

Havza'da 7–9 Şubat tarihlerinde bir kişinin ölümü, yedi kişinin de yaralanması ile sonuçlanan olaylara adları karıştığı gerekçesiyle beşi ilkokul biri lise öğretmeni olan altı kişi açığa alındı.

Bilindiği gibi, Havza'da meydana gelen olayda 53 kişi tutuklanmıştı.

ÖĞRENCİLER DERSLERE GİRMEDİ

Trabzon'un Tonya ilçesinde lise öğrencileri MC döneminde okula müdür olarak atanan Ahmet Faik Hacısalihoğlu'nu istemediklerini bildirerek derslere girmediler.

Tonya Kaymakam vekili Hüsnü Yazıcı öğrencilerin okul müdürlerini istemediklerini, bunun yanısıra 3 öğretmenin tayininin başka yere çıktığını iddia ederken, öğrenciler öğretmenlerinin tayin edilmediklerini, sürgüne gönderildiklerini söylediler.

Adana'da iki erin

(Baştarafı 1. Sayfada)

bildirisi şöyledir:

"26 Şubat 1980 günü saat 16.00 sıralarında Adana'nın Anadolu Mahallesi'nde 2 erimizin şehit edilmesi ve bir polis memurunun yaralanması ile ilgili soruşturma ve aramalar sürdürülmektedir. Bu soruşturma ve aramalarda olayın faillerinin ve yardımcılarının Türkiye İhtilalci Komünistler Birliği fraksiyonuna mensup oldukları belirlenmiş, daha önce açıklandığı gibi, olayda kaçırılan şehit erin silahı ve silahı saklayanlar bulunmuştur.

Ayrıca olay sırasında emniyet kuvvetlerine yardımcı olmayan ve olayla ilgisi bulunan 76 kişi gözaltına alınmıştır.

Cinayetin işlenmesi sırasında askeri minibüs içinde bulunan ve sonra arkadaşları tarafından kaçırılan bir şahsın kimliği elde edilmiş ise de kimlikte, Turan Topal olarak geçen şahsın kimliğine olayda arkadaşları tarafından kaçırılan ve Orhan olarak adlandırılan şahsın fotoğrafının yapıştırıldığı saptanmış, asıl Turan Topal kendiliğinden teslim olmuştur.

27 Şubat günü Anadolu Mahallesi'nde ki aramada bahcesinde. birisi şehit jandarma erine ait olduğu saptanan iki makinalı tabanca 2 bomba, 2 telsiz ve TİKB adına düzenlenmiş bildiriler bulunan Lütfi Çınar aranmaktadır"

ANTBİRLİK'te

(Baştarafı 1. Sayfada)

işçilerinin haklı direnişlerinde yanlarında olduklarını bildirdiler.

Sendikalar adına dün yapılan ortak açıklamada işçiler ve emekçiler üzerindeki baskıların en son aşamasının işçi çıkarma eylemi olduğu Tekel, TARİŞ ve Antbirlik çalışanlarının da haklı olarak bu uygulamaya karşı direndikleri belirtildi. Tekel ve TARİŞ işçilerinin direnişlerinin "malum" şekilde bastırıldığı ama Antbirlik'te açlığa, işsizliğe karşı işyerlerinin faşistleştirilmesi girişimlerine karşı işçilerin direnişlerini sürdürdüklerini anlatan sendikalar sonuna kadar işçilerin yanında olduklarını söylediler.

Bilindiği gibi Demirel hükümetinin kurulmasından sonra silahlı militanların işçi olarak Antbirlik'e alınması ve işgal ettirilmesi, Yağ Kombinası Müdürü'nün arabasının taranması, Şoför Turan Sökmen'in öldürülmesi ile dört işçinin yaralanması üzerine, Antbirlik'in tüm işyerlerinde 1 Şubat'tan itibaren süresiz protesto eylemine geçilmişti. İşçiler üretimle hiç bir ilgisi olmayan silahlı militanların iş akitlerinin sona erdirilmesini, sürülen arkadaşlarının sürgünlerinin durdurulmasını ve taraflar arasında aktedilen toplu iş sözleşmesine uyulmasını istiyorlar.

Öte yandan Ankara'da bir basın toplantısı düzenleyen Gıda–İş Şubesi Sekreteri Ali Şalgam, Tekstil Sendikası işyeri baş temsilcisi Ahmet Kozak, Sosyal–İş Sendikası işyeri temsilcisi Ahmet Çelik, Antbirlik yöneticilerinin açıklamalarını yalanlayarak, iddialarını kanıtlamaya çağırdılar.

Antbirlik yöneticilerinin açıklamasının aksine, işyerinden daha önce atılmış olan kişilerden önce 4, sonra 32 kişinin işe alındığı, bu kişilerin Genel Müdürlüğe yığılarak işçilere saldırdığı, kadın işçilere sarkıntılık yapıldığı belirtilen açıklamada daha sonra şöyle denildi: "Antbirlik yöneticilerinin iddiasının aksine, 4200 civarında işçinin çalıştığı işyerinde 4000 işçi direnişe katılmaktadır. Ankara'ya gelirken öğrendiğimize göre de 12 işçi arkadaş açlık grevine başlamış ve bu nedenle gözaltına alınmışlardır. Antbirlik yöneticilerinin "pamuk balyaları yanıyor, makinalar tahrip ediliyor" yolundaki iddiaları da gerçeğe aykırıdır. İşyerleri bizim kalemizdir, biz yalnızca toplu sözleşme hükümlerine uyulmasının sağlanması mücadelesini veriyoruz. İş yerinde hasar bulunmadığı mahkemece de tesbit edilmiştir işvereni bu iddialarını kanıtlamaya çağırıyoruz."

İşe yeni alınanlardan Mustafa Aktepe ve Cemil Aylak'ın servis otobüsüne yapılan ve 6 işçinin yaralanmasıyla sonuçlanan olaya karıştığı, Fatma Kaçan'ın da bayan işçilere yapılan saldırıda başı çekenlerden olduğu öğrenildi. İşe alınanların arasında AP Antalya Gençlik Kolları Başkanı Rasim Emindar'ın da bulunduğu bildirildi.

Giresun'un

(Baştarafı 1. Sayfada)

ri, halkın ise kendini savunmak için direndiği vurgulandı.

Fındık üreticilerinin 1979 ürünleri için fiyat farkı da istedikleri gösteride sık sık "Fiyat farkı hakkımızı söke söke alırız", "IMF emreder, Demirel yapar", "Zam zam, zam, ucuzluk ne zaman" ve "Faşizme karşı omuz omuza" sloganları söylendi.

Mitingin olaysız olarak dağıldığı, güvenlik kuvvetlerin Mesut Çatal ve Yüksek Aslan adındaki yurttaşları, duvarlara slogan yazdıkları gerekçesiyle gözaltına aldıkları bildirildi.

Türkiye'nin

(Baştarafı 1. Sayfada)

rildi. Pratikte ilk adımın "Türkiye'nin tam üyelik istemini topluluğa sunması" olduğu kaydedilen makalede, "Bu istem, topluluk yöneticileri tarafından ayrıntılarıyla incelenecektir. Türkiye'nin topluluğa tam üye olması isteminin uygun görülmesi halinde, asıl görüşmelere başlanabilecektir. Bu da yıllar alabilecektir" denildi.

"Türk siyasal hayatı ve kamuoyundaki farklılıkların, siyasal terörün geleceğe yönelik ulusal kararların alınmasını önleyecek boyutlara ulaştığı belirtilen başyazıda, "Türkiye ve topluluk temsilcilerinin herşeyden önce bu bulutları dağıtması gerektiği" görüşüne yer verildi.

Türkiye'nin topluluğa katılmasıyla, topluluk sınırlarının Yakın Doğu'ya kadar genişleyeceği ifade edilen yazıda, bu durumda doğu ile batı arasında bir köprü kurulmuş olacağı ancak bu noktaya varılması için bir dizi ekonomik sosyal ve siyasal sorunun üstesinden gelinmesi gerektiği belirtildi.

Türkiye'nin kötüleşen ekonomik ve ticari yapısının geçiş sürecini yavaşlattığı kaydedilen yazıda "Herşeyden önce topluluğun Türkiye'ye bir kez daha önemli mali yardımda bulunması gerekmektedir" denildi.

Ortadoğu'daki

(Baştarafı 1. Sayfada)

Öte yandan söz konusu notanın geçtiğimiz hafta verildiği ve Türkiye ile Afganistan'ın ivedi askeri ve ekonomik yardım gereksinimlerinin karşılanmasının istendiği öğrenildi. Notada Pakistan'ın güçlendirilmesi konusunun da özellikle vurgulandığı ve ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'nin imzasını taşıdığı ifade edildi.

Ankara'daki diplomatik gözlemciler notada ayrıca ABD'nin Moskova Olimpiyatları'nın boykot edilmesi konusunda örnek bir davranış gösterdiğinin vurgulandığını ve batılı ülkelerin birlik ve dayanışma içinde olmaya çağrıldığını söylediler.

Aşkale'de

(Baştarafı 1. Sayfada)

olarak bulundu.

Ali Taş'ın dün sabah saat 04.00 sıralarında sokak ortasında ölü bulunmasından sonra Aşkale Kömür İşletmeleri'nde üretimi durduran işçiler ve çevre köylerden gelen çok sayıda yurttaş, cenaze töreni için Aşkale'de toplandı. Topluluğun gü güvenlik kuvvetlerinin engellemesiyle karşılaştığı ve gözaltına alınanlar olduğu öğrenildi.

Olayla ilgili olarak Yeraltı Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Çetin Uygur gazetemize şunları söyledi:

"Bir süre önce Erzurum Ülkü-Bir eski başkanı Erol Kavukçu tarafından iş akti feshedilen 20 sendika üyesinden biri idi, Ali Taş. Bilindiği gibi bu arkadaşların işe yeniden alınması için, satışları durdurmak biçimindeki direniş halen sürmektedir. Erol Kavukçu bununla da yetinmemiş, "ya bu sendikadan ya da işyerinden istifa edersiniz" diyerek işçileri elindeki silahla tehdit etmiş, "Bana eli silah tutan adam gerekir" demişti. Erzurum Müessese Müdürlüğü'ndeki bu saldırı Aşkale'ye kadar da uzanmış işçilere Erzurum'dan getirilen faşist militanlarca silahlı ve sopalı saldırılar yoğunlaşmıştı. İşte bu saldırıların bugün ulaştığı son nokta Ali Taş'ın öldürülmesidir. Kaldı ki, daha önce Aşkale Ülkü Ocakları Başkanı'nın üstünden çıkan ve aralarında DİSK Erzurum Bölge Temsilcisi, Yeraltı Maden-İş Şube Başkanı Esef Arslan ve Aşkale Çimento Fabrikası'nda çalışan demokrat, yurtsever işçilerin isimlerinin bulunduğu listede Ali Taş da vardı. Ali Taş'ın faşistlerce katledildiği açıktır ve hazırlanan yeni oyunlarla bu katliam gizlenmeye çalışılmaktadır."

El Salvador'da

(Baştarafı 1. Sayfada)

karargahına karşı yoğun bir saldırı düzenlendi. Ulusal Muhafız Alayı karargahına karşı düzenlenen bu baskının devrimci gerillalarca düzenlendiği ileri sürüldü.

Saldırı dün sabaha kadar sürdü ve otomatik silahların, havan toplarının kullanıldığı bildirildi. Muhafız alayı karargahı ile telefon bağlantısının kesilmiş olması nedeniyle henüz ölü ya da yaralı olup olmadığı anlaşılamadı.

Öte yandan El Salvador'lu işadamlarının ve toprak sahiplerinin ordu içindeki bazı subaylarla hükümete karşı bir darbe girişiminde bulunacağı doğrultusundaki söylentiler yaygınlaşıyor.

San Salvador'daki gergin ortam böyle bir darbenin olacağı doğrultusundaki bu söylentileri kuvvetlendiriyor. Faşistler hükümetin tarım konusundaki reformlarını, özel bankaların millileştirilmesi ve yabancı sermaye ile ilgili değişiklikleri kolay kabullenecek gibi görünmüyor. Bu nedenle bütün sermaye çevresi yeni bir faşist askeri sivil cunta bekliyor.

Buna karşın devrimci sol, geniş bir taban yaratmak ve kitleyi sağın etkisinden korumak için kendi içinde ve sosyal demokratlarla ittifak kurdu. 22 Ocak'ta "Solun Birliği" doğrultusunda yaklaşık 100.000 kişinin katıldığı bir miting düzenlendi.

Amerika Birleşik Devletleri Orta Amerika'daki gergin ortam nedeniyle "San Salvador'u "diğer bir Nikaragua" olarak nitelendirmiş ve bunu önlemek için bölgeye denizaltılarını göndermişti. Nikaragua'da, Guatemala'da olan olaylardan ders çıkaran Amerika, San Salvador'daki reform hareketleri için baskı yapıyor. Carter son yaptığı açıklamada ise hükümetin iyice sağa kayması söz konusu olursa, onları sol karşısında destekleyeceklerini bildirdi.

HABERİN İÇİNDEN

(Baştarafı 1. Sayfada)

elde etmiş oldu.

Gerçekten Demirel'e hak vermemek elde değildir. Çünki o, Başbakanlığa atandığı ilk günden itibaren Türkiye'nin en önemli iki probleminin "enflasyon ve anarşi canavarları" olduğunu söylemiş ve bunlara karşı herkesi "milli birlik ve bütünlüğe" çağırdıktan sonra "devlet bu canavarlarla baş edecek kuvvettedir" demişti.

Demirel 120. güne yaklaşan Başbakanlığı döneminde, halkı çok yakından tehdit eden başta et olmak üzere birçok "anarşist ve teröriste" karşı mücadeleye girişti. Et gibi, şeker gibi, ekmek gibi, "teröristlerin" halkı huzursuz etmemesi için devletin giriştiği "kök kazıma operasyonları" kısa sürede sonuç vermeye başladı.

Alınan ciddi önlemler sayesinde artık yurttaşların büyük çoğunluğu et gibi "teröristlerin" şerrinden kurtuldular. İktidarın "vatansever ve milliyetçi tutumu sayesinde artık halk saatlerce kuyruklarda bekleme zahmetine katlanmıyor. Et "terörist"i de kendisine gizlice yataklık yapen kasaplarda pusuya yatmasına rağmen, vurabilecek çok az kişi bulabiliyor. Alınan "tedbirler" nedeniyle sokağa çıkıp vatandaş üzerinde "terör" estirme olanağı da bulamıyor.

Son 10 yılda % 2000 gibi korkunç bir artış oranı gösteren ve böylece ürkütücü bir çoğalma ve büyüme sürecine giren et "teröristi"ne karşı Demirel'in aldığı tedbirler, devleti ve ulusu bölünmek ve parçalanmaktan kurtarabilecek midir? Ülke bütünlüğüne yönelen tehdit bertaraf edilebilmiş midir?

Bu soruların cevabını Demirel'in televizyonda, yakında başlayacağı basın toplantılarından belki öğrenebileceğiz.

Ancak belirtilmelidir ki et "teröristi"nin başı henüz tamamen ezilmiş değildir. Hala bazı yurttaşlar kasapların önünde saldırıya uğramaktadırlar.

Herhalde bu "terörist"in kökünün kazınabilmesi için son bir operasyona ihtiyaç bulunmaktadır. Bu operasyonun ne zaman başlayacağını önümüzdeki günlerde göreceğiz.

Zimbabve seçimlerinin kesin sonuçları açıklandı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Zimbabve'de yapılan genel seçimlerin kesin sonuçları açıklandı ve gerilla lideri Robert Mugabe'nin büyük bir zafer kazandığı açıklandı. Toplam 100 üyeli Zimbabve parlamentosunda siyah üyeler için ayrılan 80 sandalyenin 50'sini Mugabe önderliğindeki ZANU alırken, 20'sini de Nkomo'nun önderliğindeki ZAPU aldı. Parlamentonun 20 beyaz üyesi için seçimler daha önce yapılmıştı.

Parlamentoda salt çoğunluğu sağlayan Mugabe'nin başbakanlığa getirileceği bildirilmektedir. Öte yandan Yurtsever Cephe'yi oluşturan iki örgütün, yani ZANU ile ZAPU'nun koalisyon hükümeti oluşturacağı açıklandı.

Öte yandan ırkçı beyaz azınlık rejimi ile işbirliği yapan ve altı aydır başbakanlık görevini yürüten Abel Muzoreva'nın partisinin seçimlerde büyük bir yenilgiye uğradığı bildirildi.

Bu arada seçimlerden sonra ırkçı Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Zimbabve'ye askeri müdahalede bulunması tehlikesi karşısında "Cephe Ülkeleri" diye nitelenen Zambiya, Tanzanya, Angola, Botswana ve Mozambik'in Dışişleri Bakanları Zambiya'nın Başkenti Lusaka'da toplanarak, bir Güney Afrika müdahalesi karşısında ortak tavır gösterme kararı aldılar. Salisbury'de dolaşan söylentilere göre, Mugabe Güney Afrika silahlı güçleri komutanı General Magnus Malan ile Mozambik'in Başkenti Maputo'da gizli birgörüşme yaptı. Bu görüşmede Mugabe'nin beyazların haklarının korunacağı konusunda güvence verdiği ileri sürüldü.

Hüsnü KİSPET
(1948...)

Yüklenirken mazlumlar direncin en yücesi ile
Kavrarken en kızgın eller,
Kaldırırken en güçlü eller.
Vururken en kahraman eller
Faşizmin zulmünün rezil zembereğine,
Birgün mutlaka
Zorbalığın kanı akacaktır.
Birgün mutlaka yenecektir halkımız.
Ve yiğit halklar
Faşist katillerden
Bunların hesabını soracaktır.
Anısı devrimci yolumuza ışık tutacak.

Hatsa–Erenyurt köyü Devrimcileri

(Demokrat: 853)

NE ALIRSAN 12,5

EMRE

BANA BAK ASLANIM SEN ÇOK ÇABUK CIVITTIN- SANA AYAĞINI DENK AL DEMEDİKMİ LAN
SENİN GİBİLERİ ÇOK GÖRDÜK BİZ
NE YAPTIĞINI NE ETTİĞİNİ BİZ BİLİYORUZ ŞİMDİ VER ŞU GAZETENİ BİR GÖRELİM BAKALIM
SANA NE BE BENİM GAZETEMDEN!
VER DEDİM ŞUNU!
VERMİYORUM!
KONUŞMA LAN!

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50 Cağaloğlu–İSTANBUL Telefon: 28 68 03

Yıl: 11 Sayı: 3313/90

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış, Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS–SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Arslan B. KAFAOĞLU

Yazışleri Müdürü: Işık YURTÇU

Sorumlu Müdür: H.Basri ÇIPLAK

Ankara Temsilcisi: Dr. Ergin ATASÜ

ABONE KOŞULLARI

YURTİÇİ ABONE BEDELLERİ: 3 aylık 900.– 6 aylık 1800.– 1 yıllık 3600.–

YURTDIŞI ABONE BEDELLERİ: 3 aylık 2250.– 55 DM. 6 aylık 4500.– 110 DM. 1 yıllık 9000.– 220 DM.

İLAN KOŞULLARI

2,3,4,5,6 sayfalar (süt-cm) 700–TL
Devam sayfaları (süt-cm) 800–TL
Doğum, nişan, evlenme ölüm teşekkür (2 süt. 5 cm.) 2500–TL
Yayın ilanları (1 süt 5 cm) 750–TL
Küçük ilanlar (kelimesi) 20–TL

Abone olmak isteyen okurlarımız abone bedelini PTT ile gazetemiz adresine yollamalıdır.

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19. Kızılay- Ankara Telefon: 17 01 41

İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad. 1443 Sok. No: 149 Daire: 6 Alsancak Telefon: 14 67 75

Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No: 58

HALK ÖĞRETMENİNE SAHİP ÇIKIYOR

İNCELEME–ARAŞTIRMA SERVİSİ (5)

ÖĞRETMENİM — OKULA GELMEDİ... — DİYE... — SINIFINDA KALDI

HASLET

İşçilerin ve memurların da kıyıldığını söyleyen lise öğrencisi Z.Güven

"Öğretmenlerimiz halk için direndiler. Bu, saygı duyulacak bir şeydir..."

ÖĞRETMENLERİN AÇIĞA ALINMASINA EN BÜYÜK TEPKİYİ ÖĞRENCİLER GÖSTERDİ

Evet, öğretmenlerın açığa alınmasına en büyük tepkiyi öğrenciler gösterdi. Öyle ki, öğrencilerin tepkisi günlerce sürdü. Kimi okullarda bu tepki derslere girilmeyerek gösterildi. Kimi yerlerde ise öğrenci velileri, çocuklarını okullara göndermedi.

Özellikle büyük kentlerde öğrencilerin tepkisi büyük boyutlara ulaştı, binlerce öğrenci gözaltına alındı, yüzlercesi tutuklandı. İmza kampanyalarının ardı arkası kesilmezken, postanelerin önlerinde yüzlerce metre uzunluğunda kuyruklar oluştu. İlgili ve yetkili yerlere, binlerce telgraf çekildi.

Öğretmenlerin açığa alınmasına yalnızca büyükler, orta öğretim öğrencileri değil, ilkokul öğrencileri bile katıldı. Okul bahçelerinde biriken binlerce ilkokul öğrencisi, "Öğretmenimizi isteriz.." diye sloganlar söyledi.

Bu arada bazı okullarda da öğrenciler açığa alınan öğretmenlerin yerine atanan "vekil öğretmenleri" sınıflara sokmadılar.

"Ne düşünüyorlar" dedik ve öğrencilerle söyleşiye çıktık. Özellikle öğretmenleri açığa alınan öğrencilerle konuştuk. Konuştuk ve gördük ki, öğrenciler yalnızca öğretmenlerinin geriye gelmesi için değil, öğretmenleri ile birlikte K.Maraş katliamının yıldönümünde de derslere girmemişlerdi.

Öğrenciler öğretmenlerinin açığa alınmasını protesto etmek için gösteri yapınca güvenlik kuvvetleri duruma müdahale etti. Bazı orta öğrenim okullarında fotoğraftaki görüntüler yaşandı...

"ARKADAŞLARIMIZ ÖLDÜKLERİ İÇİN BİZ DE DERSE GİRMEDİK..."

Adım Ahmet Danacı... Yıldırım Beyazıt İlkokulunda okuyorum. 5. Sınıftayım. Ben o gün okula gitmiştim. Öğretmenler derse girmedi. Müdür onları zorladı ama yine de girmediler. Maraş katliamını protesto etmek için ben de derse girmedim. Maraş'ta parçalanan, ilkokulda okuyan arkadaşlarımız vardı. Arkadaşlarımızı öldürdükleri için biz de derse girmedik.

"BİZİM ÖĞRETMEN BİR DAHA ÖLDÜRMESİNLER DİYE OKULA GELMEDİ"

Adı Berrin Uçuk. İlkokul beşinci sınıf öğrencisi. Berrin şöyle anlattı o günü: "Öğretmenimi çok seviyorum. O da beni seviyor. Geçenlerde bir gün derse gelmedi. O'nun yerine müdür geldi. Din dersinden, ahlaktan birşeyler okuttu. Bizim sınıfta Utku var. Arkadaşım.. O'nun babası da öğretmen. Utku bana dedi ki, 'bugün boykot var. Öğretmen gelmeyecek.' Ama "yarın" geldi. Bize anlattı. Ben biliyorum, önceden Maraş'ta öğretmenleri, anneleri, çocukları öldürmüşler. Çok insan öldürmüşler. Bizim öğretmen de 'bir daha öldürmesinler" diye okula gelmedi. Annem de anlattı. Doğruymuş. Çok üzüldüm."

ORTAOKUL ÖĞRENCİSİ H. KARA: "K.MARAŞ'TA BACILARIMIZA İŞKENCE YAPTILAR"

Adı H. Kara. Ortaokul öğrencisi. Düşündüklerini şöyle anlattı Kara: "Bir yıl önce Kahramanmaraş'ta analarımıza, bacılarımıza eziyetler yaptılar, öldürdüler. Bizim okul da 24 Aralıktabunu protesto etti. Öğretmenlerimiz de protesto etti. Onları açığa aldılar. Yerlerine yeni öğretmen gelecektir. Biz okul idaresine gidip kendi öğretmenlerimizi isteyeceğiz."

LİSELİ ÖĞRENCİ Z. GÜVEN: "ÖĞRETMENLERİMİZ KENDİLERİ İÇİN DEĞİL, BÜTÜN HALK İÇİN DİRENDİLER... BU,SAYGI DUYULACAK BİR ŞEYDİR..."

Adı Z.Güven... Lise öğrencisi... Z.Güven'e, öğretmenlerin açığa alınma nedenleri hakkında görüşlerini sorduk:

"Sadece öğretmenler kıyılmıyor ki, işçiler, memurlar da kıyılıyor. TARİŞ'te Tekel'de işçileri atıyorlar. Ama onlar direniyor. Egemen güçler de bir şey yapamıyor. Öğretmenlerimizi destekleyeceğiz. Maddi olarakta destekleriz. Onların yanındayız. Onlar korkmadılar. Kendileri için değil, bütün bir halk için direndiler. Bu saygı duyulacak bir şeydir. İşten atılmayı da göze aldılar. Onun için onları destekleyeceğiz."

BİR BAŞKA LİSELİ ÖĞRENCİ: "ÖĞRETMENLERİMİZ BİZİ ÇOK SEVEN GERÇEKTEN İYİ İNSANLARDI"

Adı A.A. Lise öğrencisi ... A.A.'ya 24 Aralık gününü anlatırmısın? " diye sorduk. A.A.: "O gün bizim okulda da direniş oldu. Kahramanmaraş katliamı portesto edildi. Okula çok sayıda polis geldi. Bizi topluca Emniyete götürdüler. Arabada sürekli, 'Sizi hangi öğretmen kışkırttı? Öğretmeniniz kim? diye soruyorlardı. Onları açığa almak istiyorlardı. Sonunda aldılar da.. Öğretmenlerimiz bizi çok seven gerçekten iyi insanlardı. Öğrencilerin hepsi de o öğretmenleri sever.

Okullar açıldığı zaman öğrencilerde büyük bir tepki doğacak. Mücadelemiz durmayacak. Türkiye'nin dört bir yanında öğretmenler, işçiler kıyıma uğruyor.

Ama biz öğretmenlerimizi geri alacağız. Faşistleri okula sokmayacağız."

ÜSKÜDAR BEKİR ESENLER İLKOKULU ÖĞRENCİLERİ : "AÇIĞA ALINAN ÖĞRETMENLERİMİZİN GERİ VERİLMESİNİ İSTİYORUZ"

Üsküdar Bekir Esener İlkokulu öğrencileri hem kızgın, hem öfkeli ve hem de ağızlarını bıçak açmıyor. Sanki, büyükçe ve sertçe bir çimdik yemişler gibi.

Bir türlü açığa alınan öğretmenlerini unutamıyorlar. Aralarında 73 imza toplayarak, bir dilekçe yazdılar. İmzaları dilekçeye eklediler. Üsküdar İlköğretim Müdürlüğüne gönderdiler.

Bekir Esener İlkokulu öğrencileri şimdi öğretmenlerinin döneceği günü bekliyorlar çocuksu meraklarıyla. Dilekçelerine bugüne dek cevap verilmemiş. Yazdıkları kısacık arzuhallerini bir de biz okuyalım dedik:

Üsküdar Bekir Esener İlkokulu öğrencileri hem öfkeli hem de ağızlarını bıçak açmıyor... Sanki büyükçe ve etkili bir çimdik yemişler gibi... Öğretmenleri geri gelsin diye 73 imzalı bir dilekçe yazdılar ve ilgili yerlere gönderdiler.

İlköğretim Müdürlüğüne
Üsküdar—İstanbul

Açığa alınan öğretmenlerimizin geri verilmesini istiyoruz. Bugün bize verilen vekil öğretmenler, işlediğimiz konuları bize yeniden tekrarlattırıyorlar. Ortaokul sınıflarına girdiğimiz zaman bu sınıfları kazanamayız. Bunun için açığa alınan öğretmenlerimizi geri istiyoruz.

Bu konuyla ilgili olarak topladığımız imzaları dilekçemize ekliyoruz.

22.1.1980
Bekir Esener İlkokulu Öğrencileri

—SON—

TV KÖŞESİ

BEĞENİLDİĞİ HALDE YAYINDAN KALDIRILAN

5 Dakika "İNSANCA" oldu

Bir süre önce izleyiciler tarafından beğenildiği halde yayından kaldırılan "5 dakika", daha değişik bir yorum ve "insanca" adıyla önümüzdeki günlerde ekranlarımıza gelecek. Programın konularını, insanın iç dünyasını yönlendiren sevgi, kin, acı, ihtiras, nefret gibi temel unsurlar oluşturacak. Yapımcılar Gürkan Elçi ve Parlar Yazan "İnsanca" ile ilgili olarak şunları söylediler:

"İnsanlığın varolduğu günden bugüne dek teknolojinin akıl almaz boyutlarda gelişmesine karşın, insanın iç dünyasında önemli ölçüde bir değişme olmamıştır. Ve insan teknolojiyi geliştirmek için gösterdiği çabayı, iç dünyasını geliştirmek için yeterince göstermemiştir. Onun için; yeterli, gelişmiş, tutarlı ve dengeli bir iç dünyaya sahip olamayan insanlar birbirlerine karşı hoşgörüsüz acımasız, ve öldürücü davranışlar içindedirler. Bu programda insanca değerlerin oluşturulmasına ve tanıtılmasına katkıda bulunmak amaçlanmaktadır."

"İnsanca", mutlaka iyi niyetle hazırlanmış bir yapıt. Ancak insanlık anlayışı biraz günlük yaşantıdan kopuk bir şekilde işlenmiş.

Üretim araçlarının toplumun çok küçük bir kesiminin elinde toplandığı, geniş yığınların ise ancak emeklerini satarak yaşamlarını sürdürebildikleri düzende, teknolojinin gelişmesi yalnızca egemen sınıflar yararınadır. Gelişen teknoloji daha geniş işbölümü: makinalaşmış, büyüyen bir üretim sağladığı için insanlar makinaların bir parçası durumuna gelerek insani duygulardan hızla uzaklaştırılmaktadırlar. İnsanlar arası ilişkiler çıkara dayalı, acımasız bir biçim almakta, kurtuluşları birbirlerine kenetlenmekten geçen emekçiler arasında böylesine ilişkiler yaygınlaştırılmaktadır. Oysa insanca yaşamak ve insanca davranmak, ancak ezilenlerin kendi değerlerine kıskançca sahip çıkmasıyla, ezenlere karşı bütünleşerek mücadele etmesiyle gerçekleşebilir.

20.45 CHARLİE'NİN MELEKLERİ

Antika

Sürekli filmin "antika" adlı bölümünde katı bir yakıt bulmuş olan ve bunu Nasa'ya satmak niyetinde olan bir şirkette bekçi öldürülür ve yakıt kaçırılır. Charlie ve Melekleri incelemeye başlarlar. İpucu olarak sadece bir araba tekerleğinin izi vardır. Bu iz antika arabaların izine benzemektedir. Yakındaki bir köyde de eski arabalar rallisi vardır. Bosley ve melekler bu ralliye girmeye ve araştırma yapmaya karar verirler.

21.55 HAMBURG-HAJDUK SPLİT

Futbol severler bu akşam saat 21.55 te ekranlarının başına geçebilir. Avrupa Şampiyon Klüpler Çeyrek Final maçında Federal Almanya'nın "HAMBURG" Yugoslavya'nın "HAJDUK SPLİT" takımları karşı karşıya geliyor.

19.05 LASSİE

Sürekli filmin bugün yayınlanacak olan "Yalnızlık" adlı 21. bölümünde, verimli topraklar üzerine bir su kemeri yapmak gerekmektedir. Bu işi Kori gerçekleştirecektir. Bu sırada Lassie yaralanır. Kori arkadaşı Lassie için veteriner bulmaya çalışırlar.

19.30 TAKSİ

Sürekli filmin bugün yayınlanacak olan "Hollywood arıyor" adlı bölümünde, Hollywood'dan bir film ekibi gelir ve taksi şirketinde film çekmeye başlar. Taksi şirketinde çalışanlar da filmde figüran olarak rol alır.

TV'de BUGÜN

19.00 HABERLER
19.05 LASSİE
19.30 TAKSİ
20.00 HABERLER
20.35 UYKUDAN ÖNCE
20.45 CHARLİE'NİN MELEKLERİ
21.35 DIŞ KAYNAKLI MÜZİK
21.55 AVRUPA ŞAMPİYON KULÜPLER KUPASI ÇEYREK FİNAL MAÇI (NAKLEN YAYIN)
22.45 MÜZİK
23.00 AVRUPA ŞAMPİYON KULÜPLER KUPASI ÇEYREK FİNAL MAÇI (2. YARI)
23.45 HABERLER

Demokrat Çocuk

Danışma kaynakları

Okullarımız uzunca bir aradan sonra açıldı artık. Yeni bilgiler, yeni konular sizleri bekliyor. Tabii bunların yanısıra yeni ödevler de...

Ödevlerinizi hazırlarken belli bir yönteminiz var mı? Örneğin, bir konuyu araştırmaya nereden başlarsınız? Sizlere bu konuda yardımcı olabilmek için dilerseniz 'danışma kaynakları' ndan söz edelim kısaca.

Danışma kaynakları, düzenlenişi ve konuları ele alış biçimi bakımından baştan sona okunmaktan çok belli bilgi parçalarını elde etmek için başvurulan kitaplardır.

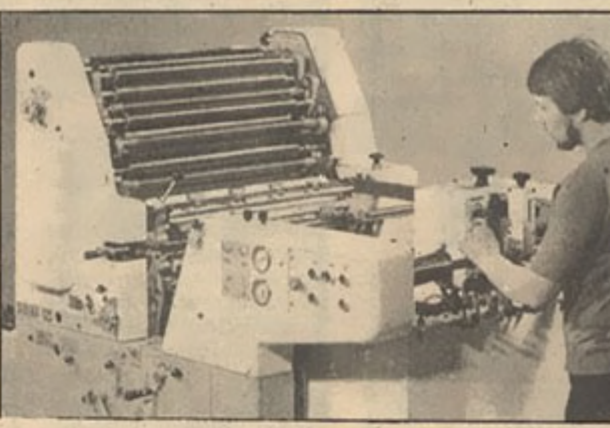
Bunlar ansiklopediler, sözlükler, özgeçmişleri veren kaynaklar, kılavuzlar, atlaslar ve haritalar, yıllıklar, kaynakçalar, dizinler olarak adlandırılabilir.

Bunlardan ansiklopediler, insan bilgisinin her alanında ya da yalnızca belli bir konuda bilgi veren, çoğu kez alfabe sırasına göre düzenlenmiş kaynaklardır. Bu kaynaklar araştırma konusunda ön bilgi verirler. Ama yayınlanmaları uzun sürede olduğu için içlerindeki bazı bilgiler eskimiş olabilir. Örneğin, 1960'da çıkmış bir ansiklopedide 'Ay'dan, günün birinde insanın gidebileceği bir yer olarak söz edilir. Ay'a gidildikten sonra elde edilen bilgileri orada bulamayız. Kimi ansiklopediler ise yanlış, ve eksik bilgiler verebilirler. Bu konuda dikkatli olmalıyız.

Ansiklopedileri yakın çevrenizde bulamazsanız yine en yakın Halk ya da Çocuk kütüphanesinden ya da varsa okulunuzdaki kitaplıktan bulabileceğinizi unutmayın...

Güneş Ağabey

Matbaa

Günümüzde büyük bir baskı makinası saatte 20–30 bin kitap, gazete, vb. basabiliyor. Oysa bundan 900 yıl önce, pişmiş topraktan harflerle baskı yapan Çinlilerin bir kitabı hazırlamaları yıllar alıyordu.

Pişmiş topraktan harfler daha sonra yerlerini kurşun harflere bıraktı. 1436 yılında, Avrupa'nın Strasbourg kentinde baskı işleri yapan Gutenberg, kurşun harfleri bir kalıba bağladı. Kalıbı mürekkepleyerek bir defada bir sayfa basabildi. Bu nedenle ona ilk matbaacı denir.

O yıllarda Osmanlı İmparatorluğu'nda kitaplar "hattat" denilen kişilerce elle yazılır ve süslenirdi. Yazılan kitapların çoğu dini kitaplardı. Osmanlı İmparatorluğu'nda ilk matbaa, 1726 yılında aslen Macar olan İbrahim Müteferrika tarafından açıldı. Avrupa'dan getirilen makinalarla kurulan bu matbaanın dini kitapları basması yasaktı.

BİLMECE BULMACA

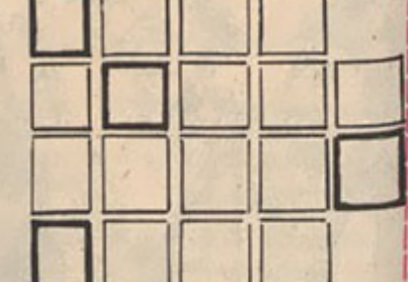
AKKUŞ, AYBASTI, FATSA, GÖLKÖY, KOZGAN KUMSU, MESUDİYE, PERŞEMBE ve ÜNYE İLÇELERİNİN BAĞLI OLDUĞU.... İLİMİZ, GİRESUN, TOKAT, SİVAS ve SAMSUN İLLERİYLE KOMŞUDUR?

K U O L

K A L K U

M İ D E R

S E R D

Yukarıdaki her dizedeki harflerden önce anlamlı kelimeler türetin ve karşılarındaki kutulara yazın, dolu kutulardaki harflerden oluşturacağınız 4 harfli kelime yukarıdaki cümleyi tamamlayacaktır.

BUNU BİLİYOR MUYDUNUZ?

TÜRKİYE'DE İLK BASILI YAYINLAR

Türkiye'de yayımlanan ilk kitap, İbrahim Müteferrika'nın matbaasında basılan "Vankolu Sözlüğü" dür. İlk Türkçe gazete ise, 1821 yılında yayımlanan "Takvim–i Vakayi" (olaylar Takvimi) dir.

ÇOCUKLARIMA ÖYKÜLER

SİZLERDEN

KİMSESİZ ÇOCUKLAR

Anasız babasız çocuklar
Bu soğukta ne yapacaklar?
Sıcak aşları hani
Zenginler terler, fakirler üşür.

* * *

Kimsesiz çocuklar
Kuş tüyü yataklarda değil de
Sert ve soğuk taşlarda yatarlar.
Fakirler hasta olur bakımsızlıktan ölür.

Hatice Kurt

YANIT ORDU